

بى گومان، تۆنمىتوانى!

چۆن وەرزىش بە
توانا دەروونى يەكانت
ئەكەيت و
بەختە وەرتر ئەزىت

نووسىنى //
پرۆفیسۆر و دكتورى
دەروون ناس .
لارس – Eric Unestahl
Maria paij kull

عبدالله توفيق
لە سویدیەوہ کردویەتی
بە کوردی

[www.fb.com/
PDFkurd](http://www.fb.com/PDFkurd)

بئ گومان ،
تۆ ئەتوانیت !

چۆن وەرزش بە
توانا دەرونی یەکانت
ئەکەیت و
بەختە وەر تر ئەژیت

عبدالله توفیق
له سویدی یه وه
کردوو یه تی به کوردی

((ناوهرۆك))

- 7 ل - پيشهكى .
- ل - پشوى لهش
15
- خۆت رابهينه كه سه ر له نوئ وهك منداليك بيت .
- 27 ل - پشوى دهروونى
پهيوهندى بکه بهبئ ئاگايه ته وه .
- 39 ل - ويئهى كه سيئى خۆت
چۆن برپوا به تواناکانت ئه که يت .
- 51 ل - رهفتاره کانت
مه هيله ترس ببهته ريگرت .
- 60 ل - هاندان و ئامانج
به م شيوهيه بئ ئاگابونت رازى ده که ين .
- 71 ل - مه زاج و خوئشى
پئ که نين تايبه تى په کى راسته قينه په .
- 82 ل - هيئى تازه گه رى
کارکردن له ماوهى خه وتندا .
- ل - پۆئى 15 ده قيقه ته رخان بکه بۆ خۆت .
90
- گوئ له کاسيئ بگره و گه شه به

پیشه کی

ئه ته ویت گه شه بکهیت ؟

بی گومان ، وه لآمی هه موو که سیکه که من پرسپاریان لی ده که م .
ئه م وه لآمه وا ئه دریتسه وه له بهر ئه وهی له سروشتی مرؤفایه تی دایه که
ئه یانه ویت گه شه بکه ن . له گهل ئه وه شدا زور له گه وره به ته مه نه کان واهه ست
ده که ن که گه شه یان وه ستا بیت . زورشته له په یوه ندی یه کۆمه لایه تی یه کان
و کارو ژیانی پۆژانه یاندا پونادات و

من له و باوه پرده م که شیکردنه وهی ئه م پرسپارو وه لآمه ئه وه یه که ئیمه بیر
له وه ناکه یه وه که پیویسته له سه رمان که به ناگایانه کاربکه یین بۆ
گه شه کردنمان . ئیمه وا بروا ده که یین که گه شه کردن خۆی به ئۆتوماتیکی
یه ت .

له م شیوه ههستی یه دا زور مه ترسی شوینی ئه بیتسه وه .
له هه ندی حاله تدا خۆمان ئه خه یینه به رده م ئه و ترسه وه که وا ده کات به هیچ
جۆری گه شه نه که یین وه سه ره پای ئه وه ش هه ست به نا ئارامی و بی زاری
بکه یین .

له هه ندی حاله تی تریشدا هه ست به قوربانی دانی خۆمان ئه که یین که
به لاوازی یه وه به یلین که ئه وهی یه ت پووبدات .

ئیمه پیویسته له سه رمان که خۆمان هه نگا و بنیین !
ئیمه ئه توانین به هۆی ئه و پینگه یه ی که بزانیین ئامانجمان چی یه وه رزش

به‌درونیمان بکه‌ین . لایه‌نه‌ دهرونی‌یه‌که‌مان پئویستی به‌پاراستن‌هه‌یه
هه‌روه‌ک‌له‌شمان . له‌گه‌ل‌ئه‌وه‌شدا‌که‌م‌که‌س‌له‌ئیمه‌هه‌یه‌که‌بۆ‌چونی
ته‌واوی‌هه‌بۆ‌له‌بارهی‌ئه‌وه‌ی‌که‌چۆن‌مرۆڤ‌ئه‌توانی‌ت‌به‌ته‌واوی‌په‌یوه‌ندی‌به
سه‌رچاوه‌ئاماده‌کراوه‌دهرونی‌یه‌کانی‌یه‌وه‌بکات .

که‌س‌به‌گه‌شه‌یه‌کی‌ته‌واوه‌وه‌نه‌هاتوه‌ته‌دنیا . به‌لام‌له‌کاتی‌کدا
ئیمه‌چالاکانه‌گه‌شه‌ی‌له‌شمان‌وه‌رده‌گرین‌زۆر‌جار‌ئیمه‌واز‌له‌توانا
دهرونی‌یه‌کانمان‌ئه‌هینین‌که‌بتوانی‌ئامانجه‌کانی‌به‌ده‌ست‌به‌یئنی .
له‌پینگه‌ی‌ئه‌ولیکۆلینه‌وانه‌ی‌که‌کردومه‌له‌گه‌ل‌وه‌رزشه‌وانه‌کاندا
توانیومه‌بگه‌مه‌ئه‌وه‌ی‌که‌ئه‌وه‌هه‌لسوکه‌وتانه‌یان‌بۆ‌یه‌هه‌یه . . .
به‌ته‌واوی‌چاره‌نوسی‌ببیت .

بۆ‌گومان , هیشتا‌زۆر‌که‌س‌گه‌شه‌به‌دهرونی‌ئه‌کات‌له‌پینگه‌ی‌ئه‌وه‌ی‌که
ئه‌وان‌گه‌ش‌بینانه‌پشوئه‌ده‌ن‌له‌وه‌ی‌که‌ئه‌وان‌ئه‌یکه‌ن‌که‌هیدی‌هیدی
گه‌شه‌به‌هیزه‌دهرونی‌یه‌کانیان‌ئه‌ده‌ن . به‌لام‌زۆرکه‌سپیش‌هه‌یه‌که‌به‌پیکه‌وت
ئه‌که‌ونه‌حاله‌تیکی‌ناهه‌قه‌وه‌ه‌بواره‌کانیان‌لی‌تیک‌ئه‌چیت‌بۆ‌یه‌ئه‌وان‌خۆیان
نازانن‌که‌ئه‌توانن‌به‌وه‌هه‌ستن‌که‌گه‌شه‌بکه‌ین‌به‌و‌شیوه‌یه‌ی‌که‌بیانه‌وی‌ت .
مرۆڤ‌ئه‌توانی‌ت‌هیزی‌دهرونی‌خۆی‌دروست‌بکات‌به‌هۆی‌پاهینان‌به‌ئامانجه
به‌ئاگاکانی‌یه‌وه‌هه‌روه‌کو‌که‌مرۆڤ‌ئه‌توانی‌ت‌هیزی‌له‌شی‌دروست‌بکات .
کاتی‌من‌له‌سالی‌1973‌ده‌ستم‌به‌کارکردن‌کرد‌له‌جیهانی‌وه‌رزشدا .
له‌وکاتانه‌دا‌بۆ‌چونی‌زۆر‌گرنگ‌هه‌بو‌که‌چۆن‌وه‌رزشه‌وان‌سه‌رکه‌تو‌ئه‌بیت .
گومان‌له‌وه‌دانه‌بوو‌که‌ئاره‌زو‌له‌و‌باره‌یه‌وه‌په‌یدا‌ده‌بیت‌بۆ‌ئه‌وه‌ی‌هه‌ول
بدری‌که‌چۆن‌گه‌شه‌به‌به‌هره‌مه‌ندی‌و‌له‌ش‌بدری‌ت‌به‌هۆی‌وه‌رزشیکی‌نووی
بۆ‌خۆهیلک‌کردنه‌وه . هیشتا‌پارچه‌یه‌کی‌گه‌وره‌له‌وه‌هه‌ولدانه‌هه‌روون‌بوو
وه‌هه‌تا‌ده‌بوو‌زیاتر‌بیریان‌له‌وه‌ده‌کرده‌وه‌که‌ئایا‌چی‌یه‌واده‌کات‌که

هەندى له وەرزشه كانياندا سەرکەوتون و هەندیکيشيان دۆراون . وەرزشى

دەرونى دەست بەجى هات .

کاتیک که پيش برکى دەستى پىکرد پيوسته که کهسه بەژدار بووه که له توانا دەرونى يه که يه وه تهواو ئاماده بىت بۆ ئەوهى بتوانى که باشترين کات و خال پيش کهش بکات . ئەم راستى يه جياوازی ههيه له نيوان ئەو وەرزشکاره به توانايانه دا که زۆر به کهمى يان هەرگيز سەرکەوتن به دەست ناهيىت .

له بەرئەوهى وەرزشه وانه کان پهفتارىکى پۆستيفيان ههيه بۆ گهشه کردن له کاره كانياندا وه بەرده وامن له هيىنان توانيم من کاربکه م له گه ل شيوازىکدا بۆ وەرزشى دەرونى دريىخايه ن .

سوده که يش له بارهى ئەوهى که من به تاييه ت له گه ل وەرزشه وانه كاندا کارم کرد ئەوهيه که ئەو شيوازه ئەتوانرئت تاقى بکريته وه وه ئەنجامه که يشى بزانيىت . له ژيانى وەرزش دا شيوازه کان ئەبينرئى و ئەنجامى کاره كانيان ئەگونجى له گه ل ژيانى ئاسايى پۆزانه مانداو وه راستى يه که يشى پونه .

ئەمرۆ من ئەتوانم پينا سه يه کى هيىزى دەرونى بکه م .

که ناوه رۆکه کهى چه ند فاکتورىکن که به ستراون به يه که وه :

- خۆبينىن به شيوه يه کى باش . که بروايه کى باش ئەدات به تاونا کانت .

- خۆ رايىنان به باشى له سەر تواناى سه رنج .

- هه ستىکى نه گۆر .

[www.fb.com/
PDFkurd](http://www.fb.com/PDFkurd)

پهفتاری پۆسیتیف :

ئەم فاکتۆرانە ئەتوانرێت راپهێنانی لەش بکریت ، ئەمە راپهێنانێکە که هەموان سودی ئی وەر دەگرین - نەک تەنھا بۆیە ک جار بە لکو لە هەموتە واوی ژیاقتا . وەرزشە وانێکی باش هەرگیز ئەو ئەندێشە یە ی بۆنایەت که بائیتەر وەرزش نە کات لە بەر ئەو هی که ئەو گە یشتووە تە ئەو ئامانجە ی که خۆی بە تەمای بوو . بە هەمان شێو ئەبێ مرۆف بروانی تە وەرزشی دەرونی - ئەو شتی که که ئیمە پیوستمانە وە شتی که که ئیمە تەندروستیمان پیی باش ئەبیت .

که راپهێنان بە هیژە دەرونی یە کانت بکەیت شیوازیک نی یە که بە تەنھا بۆ ئەو مرۆفانە بیت که برۆا بە خۆ بونیان لاوازیبت . سەرەرای ئەو هی که مرۆف خۆی لە دۆخی کی باش دا بزانی تە هیشتا ماو هی ئەو هی تیادا ماو که بەرە و پیشت تر برۆات .

لە پراستی دا پیوستی یە که زیاتر ئەبیت لە کاتی کدا هەست بەو ئە کەیت که گەشە ئە کەیت . ئەمە لە لیکۆلینە وە یە کدا دەر کەوت که لە سا لی 1990 دا کرا بۆ ئەو وەرزشە وانانە ی که ئەم وەرزشە یان کردبوو زۆر تر بەرە و پیشتە وە چوبون لە گەشە ی دەرونی یاندا وە بە گوپ و ئارەزوو وە ویستویانە بەر دەوامین لە وەرزشی برۆا بە خۆ بونیاندا ! لە و دەر فە تە دا نزیکە ی 5000 وەرزشە وان بە و وەرزشە دەرونی یە هەستابوون هەر لە و سالە دا من هەستام بە هە لسه نگاندنێک بۆ گروپی سوئیدی که لە ئۆلۆمپیاتی ئە و سالە دا بە ژداربوون . لە و گروپە دا نزیکە ی 25 لە سە دی بە ژداربوو کان مە شقیان لە سەر شیوازە کە ی من کردبوو ، کە واتە لە نیو ه یان کە متر لە گروپە که کاتی که یاری یە کانی ئۆلۆمپیاتە که کۆتایی هات توانیم که ئەو هەست پی بکە م که ئە وانە ی

چونه فهینالّه وه 58 لهسه دیان راهینانیان لهسه ر وهرزشی دهرونی کردبوو .
لهوانه شدا که مه دالیایان به دهست هینا بوو 67 لهسه دیان ئهوانه بوون که
به هه مان شیوه ئه وهرزشه یان کردبوو .

لهگه ل ئه مانه شدا وهرزشی دهرونی مه بهستی ئه وهیه که باشترین خال به
دهست بهینئ بو وهرزشه وانه که .

ئاواتی من ئه وهیه که به هوی ئه م شیوازه وه تو تندرستیت باش بیئت .
پاشان ئه وه شتیکی تره که په یوه ندی یه که هه بی له نیوان ئه وه دا که
تندرستی و باش بیئت وه باشترین خالیش به دهست بهینئ له وهرزشه که تدا .
پاشان ئه وه دهرکه وت که کاره که م لهگه ل وهرزشه وانه کاندای به هوی وهرزشی
دهرونی یه وه ته نها ئه وه نه بوو که دهریکی پوسیتیقانه ی هه بووی بو
سه رکه وتنیان له وهرزشه که یاندا . ئه وه بوو یارمه تیه که بو یان که بو نمونه
سه رکه وتوین له خویندنیا نندا و ههروه ها کاری ته واوی کردوه ته سه ر
تندرستیان که ههست به له ش ساغی له هه موو له ش و دهرونیان بکه ن .
من چه ند کورسیکم بو گه شه کردنی که سایه تی کردوه ته وه وه توانیومه
ئاگاداری ئه و پرسیارانه بم که ئه وان خولیای بوون .

پرسیاره کان به م شیوهیه ده کران : -

- چۆن مانای بونی خۆم به دهست ئه هینم ؟
 - چۆن بتوانم گه شه به خوشه ویستی و په یوه ندی یه کانم بدهم ؟
 - چۆن بتوانم گه شه بکه م له کاره که که م دا ؟
 - چی بکه م بو ئه وه ی که له ش ساغ و چالاک بم ؟
- بو ئه وه ی به ته واوی لهگه ل ئه م پرسیارانه دا کار بکه یت ئه توانیت ئه م
پرسیارانه بخه یته به رده مت و به م شیوهیه له یه کیان بده یته وه : -
- ئامانجی ژیانم چی یه ؟

- چى بىكەم بۇ ئەۋەى كە بىان گەمى ؟

لەبىرماندا پالپىۋەنەرىك ھەيە كە گەشە ئەكەن . لە ھۆشماندا شوپىن ھەيە بۇ گرفت چارەسەركردن و خۆشى دۆزىنەۋە . بەلام چەند لەۋانە بوونەتە راستى لە ژيانندا ؟

ھەموۋان ئەيانەۋى گەشە بىكەن بەلام كەمىان گەشە دەكەن . زۆر بەيان لە شوپىنكى ئارامى چارەنوسىدا دەۋەستىن . مەرۇق ئەيەۋىت بەلام زات ناكات . مەرۇق ئەزانى كەچى ھەيە بەلام نازانى كەچى ۋەردەگرى . لە راستىدا مەرۇق يەكجار دەترسى لەۋەى كەفەشەل بەيىنى . لەبرى ئەمانە خۇى قايل دەكات بەۋەى كەسەر بەستە و بەپرواۋە دوبارە بوونەۋەكانى ژيانى پەسەند دەكات . ئەۋەى كە ھەيە لەبەردەستا ھەموۋ شتە جوانەكان ۋە ئەۋەى توانا بەھيزەى كە مەرۇق ھەيەتى ھەموۋ پشت گوى ئەخرى .

كليلى ۋوشە بۇ گۇرپانكارى ھاندانە . ئىمە پىۋىستە لەسەرمان كەبەتەۋاۋى ھەست بىكەين كە بەئارەزۋەۋە ۋ ھاندەرمان ھەيە بۇ ئەۋەى كەلەۋە ھالەتەدا بەربىين و كار بىكەين بۇ ئەۋەى پلاننىك دابنىين و بگەينە ئامانجەكەمان . ئىمە پىۋىستە پىۋىنەۋە قوللى بى ئاگايمانەۋە بۇ ئەۋەى ئەۋەى بدۆزىنەۋە كە ئىمە چىمان ئەۋى لە ژيانماندا ۋە ھەرۋەھا پىۋىستە كە ئامانجەكانمان پون بىكەينەۋە لە بى ئاگايماندا بۇ سەرکەۋتەمان .

ئەم كىتپە زانيارىت ئەداتى كە چۆن بى ئاگايمان كاردەكات ۋە ئەتوانى چى بىكەيت بۇ ئەۋەى پەيوەندى پىۋەبەستىت بەۋ شىۋە زمانەى كە ئەيەۋىت . ھەرۋەھا ئەم كىتپە شىكردەۋەيە كە بۇ شىۋەى كاركردنت لەگەل ئەۋەى كاسىتەدا كە باۋى ۋەرزىشى دەرونىيەۋەيە . ئەۋەى كاسىتەنا يارمەتت ئەدات كەچالاک بىتەۋە ۋ تونات ئەداتى كە ئامانچ دابنىى و ئامانجەكانىشت بىننىتەدى .

مرۆڤ ناتوانیټ چوار مشقی لای دابنیشی و چاوه پری بکات له شی ساغ بیټ
وه سه رکه وتوبیټ له ته واوی ژیانیدا . له راستی دا ئیمه ته نها خۆمان بریاری
ئوه ئه دهن که ته ندروستیمان چۆن بیټ و چهند دل خوشیش ههست پی
بکهین .

" ئاها , به لام ئایا ئه وه یه کجار خۆپه رستی نی یه که خۆت بۆ گه شه کردنی
خۆت ته رخان بکهیت که له حاله تیکدا جیهان به م شیوه یه یه که دهی بینین "

ئهمه ده برینیکه خه لکه .

ووشه ی لاواز و چالاک دوو ووشه ی سه ره کی منن بۆ خۆی من یه کجار بروام
به وه هه یه که مرۆڤ دروست بووه بۆ ئه وه ی چالاک بیټ وه ئه وه یه کجار
ناخۆش حاله یه که لاوازی ده سه لاتی به سه ر زۆر حاله تدا کیشاوه .

لیره دا من هه یچ مه به ستم نی یه که جیهان به شیوه یه کی تره .
هه یچ راستی یه کی تر نی یه . له بهر ئه وه ی ئیمه به پی ی هه سته خۆمان راستی
و روداوه کان له یه که ئه ده ی نه وه , وه هه سته ئیمه ی ش نه بینراوه , بۆیه
هه رگیز ناگه ی نه ئه و راستی یه پاکه .

به لام هه یزی خۆی هه یه که واده کات وینه یه که دروست ده کات و راستی هه کان
شی بکاته وه به پی ی شیوازی خۆیان که وای بینن . ئه وه مه حاله له ده رون
زانی دا که یه که روداوی نیگه تیف بیټه زانی نی ئه وه ی که چی له جیهاندا پروو
ده دات . ئه وه ته نانه ت ئه بیټه بینراویکی ترسناک " شو رنی می شک "
له بهر ئه وه ی ئه م حاله تانه ئه مان با ته وه به ره و هه ست کردن به نا ئومیدی .
وه هه تا بیټ خه لکی وا ده زانیټ که زه حمه ته هه یچیان له ده ست بیټ – وه
هه یچیشیان پی نا کری .

من ئه مه وی دژه خه یالیک دا بنیم له ریگه ی تو وه که ئیستا ده ستت به

خویندنه وهی ئەم کتیبە کردوه . له ریگهی لی کۆلینە وه کانمە وه زۆر بەلگەم
دۆزیوه تە وه بۆ ئە وهی که مرۆف خاوهنی زۆر توانای گەرە تره له وهی که
ئیسنا خۆی هەستی پی دەکات .

له گەل ئە وه شدا من ته وا له وه دلنیام که مرۆف ئە بیته له شتی بچوکه وه
دهست پی بکات بۆ ئە وهی که بتوانی باشتر له شته گەرە کان بگات .

ئە گەر تۆ توانیت ئاره زوو له خۆتا پهیدا بکهیت و توانا شاراوه کانت بکهیته
بهردهستت بۆ خۆت ئە وا تۆ به دلنیاییه وه وزه و فیربونت بهردهوام ئە بیته
و توانات ئە بیته که جیهانیش به ره و باشتر به ریت .

ته ماشای ئە وانه بکه که باشن و بهم شیوه یه ن ئە وانه بکه به وینه ی خه یالت
بۆ خۆت – له گه شه کردنتدا .

ئە وهی ئە وان ئە توانن تۆیش ئە یوانی .

لاش – ئیریك ئونیستۆل

پروفیسۆر و دکتۆری دهرونی

پشوی لهش

خوت رابهينه كه سهر له نوي وهك منداليك بيت

كت وپر پلنگيكي درنده يان ورچيكي كيوي ئه بيني و وابهره و پوت هيرش دهكات . له يهك چاوتروكاندن دا له شت ناماده ده بيت كه يان هه لبييت يان بچه نكي . يهك كومه ل هوموني ستريس (گوشاری پوحي و به دهنی) ئه پزتيته ناو سوپي خوینته وه , تريه ي دلت زياد دهكات . هه ناسهت خيرا تر ئه بيت وه په ستاني خوینت به رزده بيتته وه به شيوه يه كي سهير . به هه مان شيوه ي سهيريش چالاكي له شت گورانكاري تي ئه كه وييت , ماسولكه ي پشت ملت رهق ده بيت , ماسولكه ي سكت له رزين دروست دهكات , ئه ندامه كاني سكت و كومت خويان تونگ دهكهن . ليكه پزتي و كوئه ندامي هه رست ئه وه ستن له هه مان كاتدا پزتيه دهره قي يه كانت له كار كردن ئه كه ون . بو ئه وه ي له شت سه رمايه كي پيدا بيت كاتي كه تو ئه چه نكي يان هه لدی له پيناوي زياندا . چاوه كانت به دواي شتيكدا ده گه رپت و بيلبيله ي چاوت ئه كشي له ترساندا , لوتت گه وره و فش ئه بيت بو ئه وه ي هه ناسه به ئاساني بدهيت .

هه موو ئه و توانايانه ي له شت كه پيوستن بو ئه وه ي دژي ئه و ترس و هه ره شه يه بوه ستن له و چاوتروكاندنه دا هه موو ئه شله زين و له يهك ئه دهن . توانا به رگري يه كاني له شيشته ئه چنه به رزترين حاله ته وه و له شت تونگ و رهق ئه بيت وه وزه يه كي يه كجار به كار ئه هينيت له ناوه وه و دهره وه ي له شتا . كاريكي باشه ئه گه ر ئه م چاوتروكاندنه هه لپزيري له و ئيستراتيجي يه دا

– بهر وپړوی ئه بېته وه يان هه لډيټ – تو پټويسته که له هه ردو و
هه لډرډنه که تدا له و په پړی ئاماده بوندا بيت . نه جهنگ و نه هه لټانن هيچيان
هه تاسه ر ني يه و تا گرنگترين شت له و کاتاندا ئه وه يه که تو هه مو و
تواناکانت له کاردان له و کاتدا !

خوت له م حاله تاندا ئه ناسيته وه ؟ نه خير ، بي گومان نه خير . ئه م حاله ته
باسی پوداويک ده کات که يه کيک له ئيمه کاتي خوی توانيبيټي خوی بخاته
ئو ترسه وه ، پلنگ و ورچي شاخي زياتر له چيروکدا هه ن بو ئه م کاته ي
مروځ . ته نها هه ولى ئه وه بده که له شت پازي بکهيټ که ئه گهر جاريکي تر
ئهمه پړوي دا له و په پړی ئاماده يي بيت بو ئه وه ي بتواني که بچه نگي ي يان هه ل
بيټ . ته نانه ت ئيستايش ئيمه له باره ي مه ترسي يه وه هه مان هه ست و
کاردانو وه مان هه يه وه کوو ئه و مروځانه ي که پيش 10000 سال له مه ويه ر
ژياون . هه موو هوپموني له ش ، ماسولکه و ئه ندانه کانمان هه مان
کاردانو وه يان هه يه له به رده م ئه و گوشاره دهروني و به دهنيا نه ماندا وه ئه و
ترسه ي ئه م سه رده مه ي ئيستامان .

ته نها جياوازي يه که ي له وه دايه که مروځ له م سه رده مه ي ئيستادا زياتر و
خي را تر فشاري دهروني و به دهن ي پړي ليو نه کات ، ترسيش زياتر لامان
ئهمين ټه وه و له هيچ شويني ئه و گه رانه وه ي خو ش ي يه ي له شيش
نادورينه وه .

دوا ي ئه و حاله ته ناخوشانه ي که به سه رماندا يه ت و له شمان له نارپه حه تي دايه
له شمان ئه بيټ بگه رپټه وه بو حاله ته ئاسايي يه که ي خوی ، هه موو پړوتينه
ئاسايي يه کاني له ش که ماسولکه کاني خاو ئه بڼه وه . ئه و نيشانانه ي که
ئه گه رپټه وه بو حاله تي سفر ئه وه يه که ئه و به ربه ره کاني يه يان هه لټانه
کو تايي هاتوه و هه ردوک له له ش و دهرون خاو ئه بڼه وه .

ئەگەر ئۇ نىشانانە دەرنەكەۋىت و نەھات ، ماناى واىە كە زۆر لە ئىمە بە
بەردەوامى لەگەل زۆر بەش بەرەنگارى كردندا دەژى .

ئىمە زۆر جار لە و ھونەرەدا سەرئەكەۋىن كە لە يەك كاتدا پى بەگازو ئىستوپدا
بنيىن ، بى ئاگايانە يەكى لە باشتىن تواناكانمان پىشىل ئەكەين .
بە و شىۋە يە ئىمە سەرئەكەۋىن لە و ھونەرەدا كە لە يەك كاتدا پى بەگازو
ئىستوپدا بنيىن – بى ئاگايانە يەكى لە باشتىن تواناكانمان پىشىل ئەكەين و
لە باتى ئەو ەيش ئىمە بنچىنە يەك لە نەخۇشى بۆ خۆمان دادەنيىن .

فشاری دهرونی و بهدهنی به باش یان به خراپ

(ستریس) فشاری دهرونی و بهدهنی خوئی له خویدا خراپ نییه - ئه و جوړه فشارانه باش و خراپی هه یه . ئه و فشاره دهرونی و بهدهنی یه که به هوی پلنگه که وه یان ورچه که وه بوو بی گومان هه ردوو شیوه باش و خراپه که ی تیدا بوو - ئه و به سه ر هاته یارمه تی دا که له یه ک چاوتر و کانندن دا هه موو لایه نه دهرونی و بهدهنی یه کانی بخاته کار , هه روه ها هه ردوو له خو پره ق کردن و خابوونه وه ی به یه که وه به سته وه . یه که م جار له شی له پره ق بوندا بوو پاشان چویه وه به ره و شل کردنی هه موو له ش بو ئه وه ی که هه موو ئه ندامه کانی له ش بگه ریته وه حاله تی ئاسایی خوئی .

به لام من و تو چوینن ؟ چه ند به خیرایی و چوون به یه کجاری خاوده بینه وه دوی ئه و تونگی و ره قبونه ؟ به لی , راستی یه که ی ئه وه یه که زور له ئیمه تهنانه ت نه چوه ته قولایی ئه و پرسیاره وه . ئیمه هیچ تیگه یشتنی کمان نییه دهرباره ی ئه وه ی که چی ئیمه ستریس ده کات , چی له ئیمه دا رو ده دات که له حاله تی ستریس داین یان چوون بتوانین که ئیمه بگه ریینه وه بو حاله تی ئاسایی خوومان دور له و فشارانه . که چی ئیمه زیاتر له و فشارانه دا ده ژین که به ده گمه ن یان هه رگیز ناگه ریینه وه بو حاله ته ئاسایی یه که ی خوومان که ئه ویش خابوونه وه ی هه موو له شمانه دهرونی و بهدهنی .

ئیمه خوومان به و فشارانه راده هیینن به شیوه یه کی یه کجار نه رم که ئیمه زور جار واز له وه ده هیینن به شیوه یه ک که هه ست به نیشانه کانی نه که یت .

پاشان که ئیمة ههستمان پئی کرد ئه و کاته ئیمة زۆر ئاسایی توپه ده بین و به ئاسانی پهست ئه بین ، تونگ و بی ئارام زۆر جار له و حاله ته دا نازانین که ئیمة چۆن ئه و دهسه لاته به سه ر خۆماندا بهینینه وه بۆ ئه وه ی که دیسانه وه خا و بینه وه .

کاتیك که ئه و فشاره خابونه وه ی به داوا دا نه هات له ش و پۆحمان ئه و هاوسه نگی یه ی پیک ناکاته وه له ههردوو به شه دهرونی و به ده نی یه که دا . ئیشاره ته کانی له ش پونن – له گه ل ئه وه شدا زۆر له ئیمة چاوی ده نو قینئ و گوئی ناداتی . ئیمة توشی سه ر ئیشه ئه بین ، په ق بونیککی زۆر له سه رشان و پشتمان که له داوی دا ئه بیته هۆی دروست بونی ته شنج له ماسولکه کاندای ، توشی ئازاری سک ئه بین هه ر له کۆئه ندامی هه رسه وه هه تا برینی خویناوی گه ده . . .

له گه ل ئه مانه شدا هیشتا هه ر نامانه وئ بزانی په گی ئه و ئازاره چی یه – ئه وه ئاسانتر و دلنیا تره که بچینه لای چیشک و نه خۆشخانه وه داوی چاره سه ر بکه ین . به خۆشحالی یه وه ئه مانه وئ که ده رمان وه رگرین بۆ کاتیکی دیاری کرا و وه بزانی که چاک ئه بینه وه دیسان . ژیان خۆی فیрман ده کات که به و شیوه یه ئاسان نی یه .

به ئاگابه له و نه خۆشی یانه ی که به هۆی ستریسسه وه یه ن

زۆر له میژوه لیکۆله ره وه کان ئه وه یان دیاری کردوه که په یوه ندی یه کی دلنیا هه یه له نیوان فشاری دهرونی و به ده نی و نه خۆشی به ده نی یه کاندای .

ئىمە ھەتا زەحمەت تر لەگەل ھۆكەنى ئەو فشارانەدا پەفتار بکەين پۆژانە ،
نارەحەت تر توشى نەخۆشى يەكەنى دەرونى و بەدەنى ئەبەين كە ئەوانىش
بناغەى خۆيان لە ئەو فشارەدا ھەيە .

ھىشتا ئەوئەندەيش نا — ھەتا فشارەکان گەورەتر بىت وا دەكات كە ئىمە
زوتر بچينە تەمەنەوہ . يەكەل لە زاناکەنى بواری لىكۆلینەوہى فشارى
دەرونى و بەدەنى (سترىس) ھانس سىلى ، بەم شىوہى ئەلئى : -

ئەوہى كە ئىمە پىئى ئەلئىن پىرى ، لەو ژمارانە كەمتر نى يە كە بەھۆى
فشارى ژيانەوہ وەرمان گرتوہو بووہتە نىشانە پى مانەوہ .

تەنناتە وینەكە زياتر نارەحەت دەبىت كاتىك كە لىكۆلەرەوہكان دەست بۆ
ئەوہ پادەكيشن كە ئىمە فشار وەرەگرين بەھۆى ھەردوو پوداوە ناخۆش و
خۆشەكانەوہ . ئەو فشارە زياتر دەر ئەكەوئىت لە حالەتە تراژىدياكانى وەكوو
مردنى كەسىكى نزيك و خۆشەويست ، ھەروہا حالەتى دلخۆشى وەكوو ژن
ھىنان و شوكردن يان سەرکەوتنىكى گەورە لە كارىكدا كە كارى زۆرت بۆ
كردبى . كەشتىك بە (پۆسىتىف) دلئيا و باش ناوبىرئىت ئەوہ ناگەيەئىت كە
لەو فشارانە بمان پارىزئىت كە سروشتين بۆ لەش و پۆحمان . ئەوئەندە بەسە
كە حالەتەكە نااسايى بىت ھەتا ھۆپمۆنى فشارەكان دەست بەپژاندن بکەن .
لەگەل ئەوئەشدا — ئىمە ئەتوانين توشى ئەو فشارانە بچين بەھۆى كەمى
خۆشى يان زياتر وەرگرتينەوہ . ئەوہى كە ھەست دەكات كە ژيان بى مانايە
لە ناوہرۆكيدا ، ئەوہى كە ھىچ دەرفەتئىكى نى يە بۆ گەشەكردنى و ھىنانەدى
خەونەكانى يان ھەوہس و ئارەزوى ، ھەست بەوہ دەكات كە يەكئى نى يە كە
خۆشى بوئ لەو حالەتانەدا فشارەكانى بەشىوہىكى گەورە گەشە دەكەن
بەرەو نەخۆشى كە ئىمە پۆژانە ناوى دەبەين بە فشار ھەبون . بەم شىوہى

يەككى له لىكۆلەرەۋەكان ئەۋەى دۆزىۋەتەۋە بە دۇنيايى ۋە كە مۇۋقى بىي كار ھۆيەكى بەھىزى فشارە كە ۋا دەكات كە ئەۋ بىي كارە زىاتر لە بازنىە ترس دابىت كە گەشە بكات بەرەۋ دوۋ دلى ، نەخۇشى ۋ گرفتى دەرۋنى .

ويستمان بناغەى ھەموو كارىكمانە

ئىمە ھەر چۆنىك گرفتهكانمان ئەم ديو ئەۋ ديو پىي بكةين ھىشتا راستى يەك ئەمىنئەۋە – حالەتئىكى ئاسايى ھەيە كە ئىمە تەندروستيمان تيايدا باشە . ھەرچۆنىك ئەۋ ماۋەيەى كە بەھۆى خۇخاۋكردنەۋە ۋ ھاوسەنگىيەۋە ديارە لە كەسىكەۋە ئەگۆرئى بۆ يەككىكى تر .

پرسيارەكە ئەۋەيە كە چۆن ئىمە خۇمان فيرى ئەۋە بكةين كە بەخىراى خۇمان خاۋبەينەۋە لەۋكاتەدا كە ئىمە پىويستمانە .

ناۋكى گرفتهكە ناۋى ويستنە بەزۆر . لەبەرئەۋەى چۆن مۇۋق خۇى خاۋدەكاتەۋە بەويستى خۇى ؟

خۆت بخەرە ناۋ ئەۋحالەتەۋە كە تۆ پال كەۋتويت بۆئەۋەى بخەۋىت بەلام خەۋت نايەت . ھەرچەندە بتەۋى بخەۋى ھەر ناتوانى . ھەرچەندە زۆر لەخۆت بكةيت تۆ بەرەۋ حالەتە پىچەۋانەكەى دەچىت . ئەگەر دانەكانىشت چىر بكةيتەۋە ۋەپەنا بەرىتە بەر ھەموۋشتى بۆ ئەۋەى بخەۋى ئاكامەكەى ھەر ئەۋە نايىت كە نەتوانى بخەۋى بەلكو تۆ لەۋانەيە يەكجار تورپەيش ببىت ۋ ھەست بەبى توانايى بكةيت . ئەۋ بىرەى لەمىشكى تۆدا ھەيە كەتۆ ھەر دەبىت بخەۋىت لەبەر ئەۋەى بەيانى تۆكارئىكى گرنگت ھەيە ۋا دەكات كە گرژى ۋ داخستن زياد بكات . تۆ گاز لە سەرىنەكەت دەگرىت ۋ خۆت ئەم ديو

ئەودىو پى ئىكەيت بەبى دەسەلاتانە

خۆت بى تاقت مەكە ئىستا ! لەپاستىدا چەند رىگەيك ھەيە بۆ ئەوھى
خۆت فېر بکەيت كە دەسەلاتت بەسەر خۆتا ھەبىت لەزۆر حالەتدا .
لەپاستىدا وشەى (فېربون) ئەبوايە بگۆرايەوھ بە (فېربونەوھ) ,
لەبەرئەوھى ئەوھى كەمەبەستە لېردە ئەوھى كەشتە سروشتىيەكان زىندو
بکەينەوھ , بەو شىوھىە خۆمان خاوبکەينەوھ كە ھەموومان لەگەل لەدايك
بونماندا ھېناومانە .

ھونەرئىك كەتۆ ئەتوانى ببىبىنى لەلای ھەموو مرقۇئىكى لەش ساغ يان لای
منالى بەختيار , ھەرۆك لای سەگ و پشیلە , مانگا و ئەسپ . ئەسپ
تەنانتە ئەو ھونەرھى ھەيە كە ئەتوانى بەپى وە بخەوئىت !

وھكو گەرە تۆ بەشىكى گەرەى ئەو بەھرەيەت لەدەست داوھ , ئەگەر تۆ
وھ ئەوانە نەبىت كە ئەو سىفاتانەت ھەلگرتبى لەلای خۆت تائىستاو
بەبەشىكى گرنگت زانى بى , يان لەوانەيە گەرا بى بەشوئىن ئەو پىگايانەدا
وھكو (مىدى تاشون) كەھەنگاويكى سەرکەوتوھ لە جىھاندا . گرفت
لەبەكارھىنان و تەكنىكى (مىدى تاشون) ئەوھى كە كاتى زۆرى دەوئىت و
چوار دەوريش كاريگەرى ھەيە لە سەرى وھكو بى دەنگى پىويست .

لەبەر ئەوھى زىانى پۆژانەى زۆر لە ئىمە داواكارى جۆراوجۆرى ھەيە و كات و
شوئىن ھەمىشە گونجاو نابىت بۆئەوھى بەو شىوازە ھەستىن لەكاتىكدا
كەبمانەوى خۆمان خاوبکەينەوھ . باشترىن شىوھ ئەوھى كە بۆھەموان
بگونجى لەھەموو كات و حالەتتىكدا . بۆ ئەوھى بگەينە ئەو تەوانايە
پىويستمان بە راھىنان ھەيە وەدىسانەوھ راھىنان ئەمان گەيەنئىتە حالەتى
منالى كە تەوانايەكى باشيان ھەيە كە بەخىراى خۆيان خاوبکەنەوھ .

• رېگا بۆ خۇ خاوكردنهوه

ههنگاوى يه كه م ئه وه يه كه به ئاگا بيت له تونگى و په قى له شت . هه ستت
چۆنه كه به ته واوى خاوده بيته وه ؟

به لى هه ر وانيه كه هه ز له خه و بكه ين يان خه والو بين . بى گومان , مرؤڤ
له و كاتانه شدا ئه توانى له شى خاوبيت , به لام مه به ست لي ره دا ئه وه يه كه
خاوبونه وه فير ببيت كه وه كو يارمه تيه ك بيت بۆ حاله تى تاييه تى ده رونى و
په ستانى به دهنى .

خاوبونه وه لى له ش و ده رون وه رزشي كه كه به به شيكى گه وه لى بى ئاگاي
بونمان ده كه ين . توانيمان سه ركه وتوبين و ده سه لاتمان گرته ده ست ئه و
كاته ئه توانين ئه و خاوبونه وه يه به كار به ينين بۆ ئه وه لى كه بتوانين بخه وين
له كاتيكا كه بمانه وييت و وه يان بۆ ئه وه لى كه بمانه ويى به ته واوى به خه به ريبين
و له باشترين شيوه دا بين و به توانا بين هه ر كات پيويستمان بى .

ئيمه به هه ردوو شيوه به دهنى و ده رونى يه كه وه ئازار ده كي شين .
بۆ ئه وه لى بتوانين ده سه لاتمان هه بييت به سه ر هوكانى ئه و فشارانه دا
پيويسته تۆ بناغه بنچينه لى يه كانى كۆسپه كانى ريگات تيك بشكي نى بۆ
ئه وه لى فشاره كانت نه هيلى . يه كي ك له و كۆسپه گه و رانه ئه وه يه كه

بەتەواۋى بزانىت كەھەستت چۆنە لە كاتىكدا لەشت تونگ و پەقە وە
ھەرەھا ھەستت چۆنە كە لەشت خاۋو وشك بىت . بۇ ئەو ھى دەست بىكەيت
بە و ھەرزىشە ئاسانترىن پىگا يان ئەو ھى كە تۆ لە لەشتە ۋە دەست پى
بىكەيت باشتەرە .

دەستى راستت بەتونگى بگوشە ئەو ھى لەتواناتا ھەيە . بىر بىكەرە ۋە
لە ۋە ھى ھەستت چۆنە كە بەوشىۋەيە تونگ بىت , بزانە ھەستت چۆنە .
لە پاشاندا خۆت شل بىكەرە ۋە لە دەستى راستتدا بەتەواۋى . بزانە
ھەستت چۆنە ئەگەر دەستت بەتەواۋى شل و خاۋبىيەتە ۋە بزانە چۆنە .
پاشان ھەول بە تونگى بەرە ۋە بن قولت بەرە . تەنھا بن قولت سەرە ۋە ھى
قولت نا . بى گومان ئۆتوماتىكى سەرە ۋە ھى قولتت تونگ دەبىت
لە ھەمان كاتدا .
ھەر لە ۋەكاتە ۋە دەزانىت كە چەندە گرانە كە بتوانىت سنور دابنى ۋە بۇ
گوشارە كانى لەشت . بەلام ھەرئەيش بىت ! پاشان بەراوردىك بىكە كاتىك
خۆت شل دەكەيتە ۋە .

ماسولکه کانت تونگ بکه – وه خوت خاوبکه ره وه !!

به م شيوهيه تو به ناو هموو له شتا ده پريت - قولت , قاچت , شانت , سکت , دهم و چاوت , چه ناگهت هتد .
ئهم بنه ما سهره تاييه ئه وهيه که پيچه وانه يه که له وحاله تانه دا هه يه که ئيمه
ئهبیت به ناگا بين لى . ئه و پيچه وانه حاله تيه ش ده رياره ي ئه و تونگي
وفشارانه يه که ماسولکه کانمان توشى ئه بن به بى ناگا و به ناگايانه وه .
تونگي يه کان که مترين بو ئه وه ي که بى ناگابين لى ان - به پيچه وانه وه
ئه و تونگي فشاره بى ناگايي يانه مان ئه وانن که زياتر ئه ميننه وه و وزه کانمان
به تال ده که نه وه به شيوه يه کي نه زانراو . که و ابو ئيمه پيوسته بتوانين که
ههست به ئيشاره ته مه ترسي داره کان بکه ين بو ئه وه ي پى به ئيستوپدا
بگرين !

• وهرزش بکه به هو ي کاسيته وه

باشترين شيوه که ماسولکه کاني پى خاوبکه يته وه راهينانه له کاتي تازه
دهست پى کردنتا , وه ئه گه ربه وي خوت به دهستي خوت کار بکه يت

پېښتیت به وه هیه که کاسیتیک پهیدا بکهیت و پهیرهوی بکهیت . ئه و کاسیتته ریگات پیشان ئه دات که خوت خاو بکهیته وه به شیوهیه کی زور ئاسان . زور له وانهی دهستیان پی کردوه ، زور خوشحالن به وهی که ئه توان ئه و کاسیتته له گه ل خویندا ئه بهن بۆ سر کاره کیان و له ویدا به هویه وه وزه ی تازه ئه دهنه وه به خوینان و خوین خاوده که نه وه به و شیوهیه ههست به سوکی خوین ده که ن له فشاری دهرونی و به دهنی دا .

به هه مان شیوه ئه گه ر له مالیشه وه بیکهیت دوا ی کارکردنی پوژانه ت هه مان خوشی ههست پی ده کهیت . له و کاته دا که گوی له و کاسیتته بگریت و سود له و خاوبونه وه یه وه ریگری لایه نیکی گه وره ی له ش ساغی یه که هه موو که س به تاسه وه یه تی هه ر کاتیک که تو فیری ئه م شیوه یه بویت به ته وای ئه چیتته ناوته وه له له ش و دهرونتا ئه بیته ئیتر تو ته نها به چه ند هه ناسه هه لکیشانیک ئه چیتته ئه و ماوه خوشه خاوبونه وه یه وه ئیتر خاوبونه وه کان خیراتر بو ت یه ن ئه و کاتیش وه ختی یه تی که به ره و زیاتر گه شه کردنی بچیت بۆ ئه وه ی دهرونیشته فیری ئه و شیوازه ببیت .

ئه و خاوبونه وه دهرونی یه یه ش بواری خوشترت ئه داتی که بتوانیت بگه یته په یوه ندی به توانا شاراوه کانی بی ناگایی ته وه .

ځابوونه وهی د هرونی
په یوه ندی بکه به بن ناگایه ته وه

بۆمان ھەيە كە كەمىك وەرزشى مېشكتان پى بکەين ؟
كەوا بوو ھەندىك كات وەرېگرە بۆ ئەوھى ئەمانەى خوارەوھ جىبەجى
بکەيت. ژمارە 14 E 19 بکە بەلام بەخىرايى , چەندى کرد ؟
لە پاشاندا بەھەمان خىرايى بزانه چەند پەنچەرە لەمالەكەتدا ھەيە لەگەل
شويىنى كارەكەت .

بى گومان وەلامەكەى مانايەكى گرنگى نى يە . تەنھا لىرەدا ھەلسوكەوت و
پەفتارت گرنگە لەم دووھەولەدا . ئەگەر كەسى بە ديارتەوھ بوایە و تەماشای
بىركردنەوھكانى بگردیتايە ھەستى بەوھ دەکرد كە چۆن چاوت بەم لاو لای
راستەوھ دەگىرى و ئەوھستى لە ھەولئى يەكەمیاندا – وھ بۆلاى چەپ لە
ھەولئى دووھمیاندا . لەگەل ئەوھشدا ئەبىنين كە ھەردوو حالەتەكە
ماتماتىكى يە .

ئەوھى لىرەدا مەبەستە ئەوھيە كە بىخەينە بەر چاوكە چەند مېشكمان
جياواز بەكار دەھىنين كە چى ئىمە وا بپروا دەكەين كە ھەمان بەكار ھىنانمان
ھەيە لە ھەموو كات و حالە تىكدا .

(پۆگر سپىرى) كە لىكۆلەرەوھيەكى ئەمرىكى يە ئەو بوو كە كە بۆمانى جيا
كردەوھ كە چۆن بەشە جيا جياكانى مېشكمان كارگىرە لە بىروھەستدا .
يەك بەشى گەورەى لىكۆلینەوھ كە ئەوھى دەرخت كەلای راستى مېشك
سەنتەرى ھەستە بەلام بەشى لای چەپ سەنتەرە بۆ بىر مەنتىقى .

• هست و مهنتیقی له کاردا

تاقی کردنه وه له باره ی ئه وه ی که ئیمه چون لای راست و چه پی میشکمان به کار نه هینین له چالاکی جیاواز جیاواز دا هر له ئیستا وه ئالۆزه له بهر ئه وه ی ژیان هیچ زانیاری به کی سروشتی ئاسانی دابه شکرایی نی به هتا پیمانی ببه خشی . له باتی ئه وه په یوه ندی به کانی نیوان هردوو به شه کانی میشکه که په کجار شوینی بایه خه . له گه ل ئه وه شدا (پۆگر سپیری) کاریکی گه وره ی پیش که ش به ئیمه کرد . که بوه مایه ی پی به خشی نی خه لاتی نۆبل له 1981 دا . ئه و وای کرد که ئه وه هست پی بکه ی که فراوانی به کی په کجار به نرخ هه یه له کارکردنی میشکماندا له وه ی که ته نها بیری مهنتیقی بیت – ئه و توانایانه ی که پیویستن له کاتی بۆ نمونه هست به خوکردن , گرفت چاره سه ر کردن و تازه گه ری دا , ئه و توانایانه ی که له گه ل ئه وه شدا بۆ ژیان گرنگن که بگه ی نه په یوه ندی یان وه کاریان پی بکه ی و بۆ ئه وه ی سنوریان بپرین له پیئاو توانا دهرونی به کانماندا .

زۆربه ی لیکۆله ره وه کانی میشک له وه دا ته بان که ئیمه ته نها سود له به شیکی زۆرکه می ئه و توانا فراوانه ی دهرومان وه رده گرین که ئیمه پیمان دراوه .

بۆ ئه وه ی که به باشترین شیوه ئه و توانایانه مان به کار بهینین . پیویسته که ئیمه خو مان فیتر بکه ی که زالبین به سه ر هردوو به شه که دا بۆ ئه وه ی که بتوانین وزه دانی دهرومان زیاد بکه ی و بشتوانین شیوه به ک

بدۆزىنەۋە كە وزە خەزىن بىكەين بۆ كاتى پىۋىست . ھەر ۋەكۋوئەۋ
 حالەتەى لەش كە ئەبىت خۇمان فىرى شىۋازىك بىكەين بۆ خاۋ
 بوونەۋەمان . خاۋبونەۋەى لەش شىۋازىكە لە ۋەرزىشەكە دا .
 يەكەمجار كە فىرى خۆ خاۋكردنەۋە كە دەبىت لە لەشتا ئەۋ كاتە تۆ
 ئامادەبىت كە خاۋبونەۋە دەرونى يەكەيش ۋەرىگرىت .
 چەند كات دەخايەنىت ئەۋە زۆر جىاۋازە لە مرقۇقىكەۋە بۆ يەكىكى تر .
 ئەگەر ئەتەۋى كە بەپاستى بەختىك بە خۆت بدەبىت بۆ ئەۋەى فىرى ئەم
 شىۋازە ببىت - كە تۆ لە تەۋاۋى ژىانتدا سودى لى ۋەردەگرىت - ئەبىت
 تۆ خۆت پازى بىكەيت بە باشى ۋ كات تەرخان بىكەيت ۋە ۋەرزىشەكە .
 كاتىك كە شىۋازەكەى چۈە ناۋتەۋە خاۋ ئەبىتەۋە بە تەۋاۋى دەرونى ۋ
 بەدەنى لە كاتىكى زۆر خىرا دا لە ھەر شوپىنىك بىت .

• سى ھاۋپىى بېۋا پى كراۋ

ئەم ۋەرزىشە دەرونى يە مەبەستى لەۋەپە كە سى ھاۋپىت پى بىخىش لە
 ژىانتا : -

- يەكەمىان توانايەكە سەر چاۋەى فشارەكانت كەم دەكاتەۋە .
 تۆ فىرى ئەۋە دەبىت كە كارىكەپتە سەر سەر چاۋەى فشارەكانى لەش ۋ
 دەرونت ھەتا دەگەنە قۇناغىكى خۆش . ئەۋە دەگەپەنئى كە تۆ ئامادە
 بوئىكى باشت ھەپە بۆ ئەۋەى خىرا بەكاربىت لە حالەتى ھەلسۋپانى
 كارىكدا بە لەش ۋ دەرونت . ئەگەر تۆ ھەمىشە بە فشارىكى زۆرەۋە
 ھەلسۋكەۋت بىكەيت ئەۋ كاتە ھىچ سود لە تواناكانى ناۋەۋەت ۋەرناگرىت .
 لە بەشى دەرەۋەتا ۋا دەردەكەۋىت كە يەكجار خۆت ھىلاك كردۋە . ھەر

وہ کوو خۆت به دلتیایی یه وه ده زانیت که مه ترسی له و خۆ هیلاک کردنه زۆره
گرفتییکی ئیستایی مرۆفایه تی یه .

- دووه می هاوړی توانایه که که بتوانیت به یه کجاری خاو بیته وه .
کاتی که ماسولکه کانت له خاوبونه وه دان له شت ههست به گرمی و خوشی
دهکات . له پشودا ، گرمی یه کی نه زۆر و نه که م و ههستیکی خۆش له
له شتا زهحمه ته خۆت به قه له ق و بی زار بزانیته . که وا بوو په یوه ندی یه کی
سروشتی له نیوان خاوبونه وه ی ماسولکه و دهرونی دا هه یه . له کاتی که دا که
تۆ ههست به وه ده که یه که وا بوو تۆ باشترین نمونه ته له بهرده متایه که
خۆت ئاماده بکه یه له ههردوو لایه نه دهرونی و بهدنی یه که دا به وزه یه کی
تازه ی پیویستی ژیا نه وه .

- سی هه مین هاوړی توانایه که که بتوانیت پشو به دهرونت بده یه .
ئهم ووشه یه بۆیه هه لبرژیردراوه له بهر ئه وه ی که هه ول بدری ئه وه پیشان
بدری که مه بهست له پشوی دهرونی چی یه . ئهم قوناغه مانا که ی ئه وه یه
که تۆ فشاره دهرونی یه کانت زیاتر که م بکه یته وه . تۆ به ته واوی هیمن و
دلتیا ده بیته ، چوار دهرورت کارت ناکه نه سه ر و هیچ دهنگیکی ناخۆش
بیزارت ناکات و شته دهره کی یه کان ئه کوژینه وه و ون ده بن . تۆ دهرگی
شتیکی تر ئه که یته وه که ئه ویش چونه ناو بی ئاگی یه ته وه یه . ئه و کاره به
ئاگی یه یانه ته ئه خرینه لاه بۆ ئه وه ی شوین فراوانتر بیته بۆ توانا و کاری
دهرونی تر . له م حاله ته دا تۆی که ده سه لاتداریته له گه گه شه کردنتدا بی
ئه وه ی هیچ شتی له دهره وه کارت بکاته سه ر .
تۆ خۆت راستی خۆت دروست ئه که یه .

• ئەشكەوتە ئالتونى يەكەى دەرون

كاردانەوت ھەيە كاتىك گويىت لە وشەى بى ئاگايى دەبىت ؟
مەبەست ئەوھەيە كە ئىمە زۆر جار ناوى دەبەين بەبى ئاگابونمان .
پىچەوانەكەيشى ئەو بە ئاگابونە پۆزانەى يانەيە يان بە ئاسانى ناوى
دەبەين بە بەئاگا .

ھەر لە سەردەمى فرۆيدەوھ دەست كرا بە چونە ناوھەى ئەو
جياوازي يانەى كە لە نيوان دەربىنى بە ئاگابون و ئەوھى كە ئىمە
داواكارين كە بىتە دى بى ئاگايى يانە , لىرەدا بى ئاگايى يانە وەك شەرمىك
ماوھتەوھ . لەبەر ئەوھى وەكوو شوئىكى دەرونى بەكار ھاتوھ كە
ھەموو شتىكى پيس و خراپ كە ئىمە نامانەوئى فپەى ئەدەينە ناوى , ئەو
شتانەى كە شوئىيان نابىتەوھ و پىويستە دور بخرىنەوھ لە
كەسايەتيماندا .

ئىستا وەختى يەتى كە ھەلىان سەنگىنى . لە راستىدا ئەبوايە تۆ وا
ھەلسوكەوتت لەگەل بى ئاگايى تا - يان جيگىرى ماوھى بە ئاگابوننت
بكردايە ھەر وەكوو ئەوھى كە ئىمە ئامادەمان كردوھ و ناوى دەبەين بە
ئەشكەوتى ئالتونى دەرون !

لەبەر ئەوھى بە ھۆى ئەو بى ئاگا بونەتەوھەيە كە تۆ ئەتوانىت ئەو
دەسەلاتە ميكانىزىيە شاراوانەت بە دەست بەيىنى كە ئەبنە ھۆى
ھەلسوكەوتى بەشىكى زۆرى پۆزانەت . لە پىگەى راھىنانتەوھ ئەتوانىت
بگەيتە ئەو پەيوەندى يە لەگەل بى ئاگا بونتا ئەتوانى فىرى ئەوھ ببىت
كە رون تر شت ببىنى , تۆ ئەتوانىت دەسەلات پەيدا بكەيت بەسەر ژيانتا

و ئه توانیت به ئاگایا نه ریگای ژیانته هه لبرژیریت .
به کورته ئه لئین - فیبری ئه م شیوازه ببیت که په یوه ندی به بی ئاگایت
و ههسته کانتته وه بکهیت وه کوو ئه وه وایه که تو له که ری کویری یه وه
گه شه بکهیت به ته وای چاو و گوئی کراوه و به هه موو یارمه تی یه کی .

• تو خوئی که له جو له دایت

کانتیک که چوار چیوه به ردهسته مه نتیقی یه کان ئه که ونه لاه به شیکی
تری تو یه که به ته وای له چالاکی دایه بو کاره هه ستیاره کانت له وه ی که
تو پیئی راهاتوی . تو ههست به وه ده کهیت که بیر کردنه وه کانت له جم
و جول دان له هیلیکی تر دا , تو ئه توانیت وینه ی ناوه وهت بخه یته
پیشه وه که کاریگه ری یه کی به هیزی هه یه بو گرفت چاره سه رکردن له
کاتی جیاوازا , تو ده رگا کانت ئه که یته وه به شیوه یه کی جیاواز تر , زور
به توانایه کی به هیز و پر ده سه لاتته وه .

تو ئه و قوناغه ئاسایی یهت به جی ده هیلی که مه بهست ئه وه یه که تو بی
ئاگایی یه کهت دیاری ده کهیت و ئه پوئیت به ره و ئه وه ی که تو خوئی کاری
تیادا ده کهیت .

کانتیک که وه رزشی خابونه وه ی ماسولکه په یپه و ده کهیت ههست به له ش
قورسی ده کهیت . ئه مه زور سروشتی یه له بهر ئه وه ی یه ک ماسولکه ی
خاو کیشتی قورسی تر ده بییت .

ئه مه اه خویدا وا ده کات که تو ههست بکهیت که چو ئه چیته خواره وه

و له يهك ماوهى هيمن و خوشى دا ئه بيت . ئه م ههسته به توانايه
ئه توانيت كه تو فيرى ئه وه ببيت كه به كارى بهيى بو ئه وهى كه
به ئاسانتر بهردهوام بيت له و ماوه بى ئاگا بونه تدا .

• هه ناسه دان وهك (خو)

كه خاوبونه وهى دهرونى په پره و ده كهيت هه ميشه به چه ند هه ناسه يهكى
درىژ و قول دهست پى بكه . هه ناسه دان كه سه نته ره - تو پيوسته
به پاستى و پىكى فيرى ببيت له سه ره تاوه . زور جار ئيمه هه ناسه
له به شى سه ره وهى سنگمان ئه دهين -

تۆ ھەست دەكەیت دەچیتە خوارەو ھەرەو ماوہیەکی ھیمن و خۆش ھەستی پر لە توانا و خاوبونەو ھەكەت فیئری ئەو ھەت دەكەت كە تۆ بە ئاسانی تر بەردەوام بیت لە كار كەردن لە گەل بێ ئاگایندا .

لە باتی ئەو ھەناسە ھەلکیشی لە بەشی خوارەو ھەسك . ھەناسەدانی تەواو بە شیۆ ھەکی راست یەكەم ھەنگاوی خاوبونەو ھەیە . لە گەل ئەو ھەتدا تۆ ئەتوانیت ھەندی ھەناسە قوڵ بە كار بەینی ھەكوو (خو) یەك لەكاتیكدا كە بە چاکی ئەم شیۆزە چوپیئە ناوتەو ھە لەكەسایەتی خۆتدا . خوشتیكە كە بۆ نمونە ھەرزشەوانەكان بەكاری دەھینن بۆ ئەو ھەی بە سەرنج بن و خۆیان ئامادە بكەن بە لەش و دەرون بۆ ئەو ھەی باشترین كات و حال تۆمار بكەن لە پالەوانیەكەدا . كە وا بوو خوو ئیشارەتیكە كە ریگا كورت تر دەكەت بۆ خاوبونەو ھە سەرنج . پیئت سەیرە كە ناوی خاوبونەو ھە سەرنج دان لەیەك كاتدا بەرین ؟

لە بەشیکی تری ئەم كتیبەدا باسی پەیو ھەندی ئەو دووانە ئەكەین – ئەو دووانە بە ھیچ جۆری پیچەوانە یەكتری نین ھەكوو زۆر كەس وایی بۆ دەچیت .

• بەرەو ژوورەكە ی دەروونت

ھەندى ھەناسەى قول ھەلگىشان سەرەتايەكى ئاسانە بۇ خاوبونەوہى دەروونى . بەردەوام بونت لەم وەرزىشەدا لە تواناتەوہ يارمەتى دەبات كە وینەيەكى ناوہكى خۆت دروست بکەيت . ئەو وینە ناوہکیانەى كە ئیمە ھەمانە . ئەو توانا دەروونىيە بەردەستیانەمان – کارىكى بە ھىزى ھەيە لە سەرمان بى ئەوہى كە ئیمە زۆر گوئى بدەينى بۇ نمونە تۆ ئەتوانيت بەرەو بى ئاگابونت بچيت لە رىگای ئەوہى كە خۆت ئەوہ بخەيتە خەيالت كە قادرمەيەكى کارەبايى دەبينى و ئەچیتە سەرى بۇ ئەوہى بەرەو خوارەوہ بچيت . ئەو قادرمە کارەبايىيە يارمەتىيەكە بۇ ئەوہى لەبەر دەستت بىت كە بەرەو خوارەوہ پىي بچيت و ھەستىكى قورست پى بدات كەدابەش دەبىت بە لەشدا كاتىك كە تەواو خاوبويتەوہ . كاتىك خۆت ئەبينى بەو قادرمەدا دەچیتە خوارەوہ تۆ خۆشت دەچیتە خوارەوہ بەرەو بى ئاگاييت .

كاتىك خۆت ئەبينتەوہ لە بەشى كۆتايى قادرمەكەدا ئەوہ بخەرە خەيالى خۆت كەلە ژورىكى دەروندايت لەويدا ھەست بە ئاسودەيى بکەيت وە بەيەكجارى ئارام بيت . بۇ ئەوہى ئەو ھەستە تايبەتى و سروشتىيە دەروونىيە بنرخىنى لەويدا تۆ شتە ئامادەكراوہكانت رىنوئىنى بکەيت ئەبىت ژورەكەت واپرازىنيتەوہ كە لەويدا باشتىن تەندروستىت ھەبىت . ئەو ژورە ئەتوانىت وەكوو ژورىكى ئاسايى بىت كە تىدا بىت , نوسراوہو ھەبى بەو شىوہيەى تۆ ئارەزوتە . ئەشتوانى شويىنىك بىت بۇ نموو سەر پووبارىك بىت يان سەر لوتكە چىايەك كە ديمەنىكى زۆر جوانى ھەبىت . ئەتوانىت باخچەيەكى جوانى پىر لە گولى بۆن خۆش بىت يان شويىنىك لەويدا بەرگرى لى كراو بىت .

ژورره که ی دهرونت ته‌نھا هی تویه وه ته‌نھا هەر خوشت دهرانیت که تۆ له کویدا باشتیرین سه‌ریه‌ستی و هه‌یه .
گرنگترین شت ئه‌وه‌یه که تۆ خوٚت به‌پاستی هه‌ست به‌و شوینه بکه‌یت که هه‌لی ده‌بژیریت . ئه‌و ژوره دهرونی‌یه‌ت ئارامی و شت وه‌رگرتنت زیاد ده‌کات. له‌ویدا ئه‌توانیت چاوت به‌خوٚت بکه‌ویت به‌شیوه‌یه‌کی نوئ ، به‌ژیان و گه‌شه‌کردنه‌وه .

• تۆ هیپنۆس بوٚ خوٚت ده‌که‌یت .

وه‌رزش کردن به‌کاسیٚت یارمه‌تیت ده‌دات که به‌ئاسانتر دهرونت خاوبکه‌ینه‌وه .

ئهم وه‌رزشه ئه‌تخاته ماوه‌یه‌که‌وه له بیٚ ئاگایی . مرؤڤ ئه‌توانیٚ ناوی به‌ریٚ به‌ خوٚستننه ژیر هیپنۆسه‌وه . هیپنۆس له پاستیدا شیوازیٚک نی‌یه به‌لکو ماوه دانیکه .

هیپنۆس شتیکی سه‌یریش نی‌یه یان مه‌ترسی تیڤا بیٚت ته‌نھا ئه‌وه‌ی به‌ هیپنۆس هه‌لده‌ستیٚت له پاستیدا تۆ خوٚتی . (هه‌موو ئه‌و شتانه‌ی که

بیستوتن دهربارهی ئه وهی که به هیپنۆس هه لدهستی ئه توانیت
 دهسه لاتی که سه که ی تر بخاته ژیر پکیفی خو ی !) . ته نها ئه وشته ی
 که تر سناکه له هیپنۆسدا ئه وهیه که ئیمه له راستیدا زۆر جار ئه چینه ناو
 هیپنۆسه وه بی ئه وهی که به ئاگابیت لی . بۆی هه یه که بیر کردنه وهی
 خراپ بییت یان ئه وه هه ستانه ی که هه لسه که وه تمان داگیر ئه که ن به
 شیوه یه کی زۆر که ئیمه خو مان ناتوانین ده سه لاتدابین به سه ر ئه وه دا که
 ته ندروستیمان چۆن بییت یان به کردار بین . ئه و بۆ چوونه نو ی یه ی که
 هیپنۆس چی بییت که ئه توانیت یارمه تی مان بدات که سود له چوونه ناو
 هیپنۆس وه ربگرین به دهستی خو مان له باشترین توانای ئاماده کراودا .
 ئه و بنچینه سه ره تاییه ی وه رزشی ده رو نی یه کان ده خایه نییت . لی رده دا
 هه مان یاسا ئه گر یته وه هه ر وه کوو وه رزشی خاوبونه وه ی ماسولکه -
 ئیمه هه موومان پیویستمان به هه مان وه رزش هه یه به شیوه ی جیا جیا
 بۆ ئه وه ی ئه و شیوازه کارمان لی بکات . شتی ک دلنیا یه - هه موو که سی ک
 ئه توانیت فییری ئه م شیوازه ببییت . له گه ل ئه وه شدا - کاتی ک که تو
 به باشی فییری خاوبونه وه ی ماسولکه و ده روونی بوویت پیویستت
 به وه مابیت که به هه موو به رنامه که دا برۆیته وه بۆ ئه وه ی که تو
 په یوه ندی بکه ییت به بی ئاگایی ته وه . له ریگه ی ئه وه ی که سود له چه ند
 هه ناسه یه کی قول وه ربگریت وه کوو (خو) یه ک ئیتر تو ئه توانیت بجیته
 خواره وه به ره و خاوبونه وه یه کی قول به که متر له یه ک ده قیقه .
 سه ره پای ئه مانه ش تو ماوه ی ئه وه ت ئه بییت که به یه کی شیوازی کاریگه ری
 تر خو ت ئاماده بکه ییت له ده روونه وه بۆ حاله تی جیا جیا له هه ر کو ی
 بیت !

ويئەس كەسايەتس خۆت چۆن تۆ پروا بە تواناكانى خۆت دەكەيت

ئەو بەخەرە خەيالت كە كەسەك پارچە تەختەيەكى پان و دريژلە سەر زەوىدا دەنى و داوات لى دەكات كە لەسەرى ھاوسەنگى خۆت پابگرى و لەسەرى برۆيت .

ھيچ دوودل دەبيت ؟ بى گومان نەخىر – ئەم كارە بە كارىكى زەحمەت نا ناسرى لە ژياندا . پاشان داوات لى دەكرى كە لەسەر ھەمان تەختە بوەستيت بەلام ئەم جارەيان تەختەكە لە سەر چالايىيەكى قوللى 50

مهتری به . چۆن كاردانه وهت ئه بیته ؟ بی گومان ئه لی نه خیر ئه م
جاره یان .

ئه بی چیه بیته جیاوازی له نیوان ئه و دوو حاله ته دا ؟ به لی
چاوه پروانی به کانت له باره ی ئه وه ی که چی رووبدات گۆپاون .
له حاله تی به که مدا تۆ به دلنیایی به وه وا بیر ده که یته وه که ((ئه مه
ئاسان بو)) . له حاله تی دوو مدا تۆ وا بیر ده که یته وه که ((ئه وه
مه ترسی به کی ژیا نه – ئه که ومه خواره وه)) .

ئه گهر چی پارچه ته خته که هه مان شته له گه ل ئه وه شدا تۆ وه کوو
گرفتیک ئه یخه یته به رچاوه و هۆشت . چاوه پروانه خراپه کانت
((نیگه تیغه کانت)) له چاوه پروانه باشه کان ((پۆستیغه کانت)) به هیز
ترن . ئه گهر تۆ سه ره پای هه موو شتی زاتی ئه وه به کیت که له سه ره ئه و
پارچه ته خته یه بوهستی ترسی که وتنه خواره وه ن زۆر گه وره تره له
کاتی کدا که 50 مه تر به رزتره له وه ی که له سه ره وه ی به .

• ئه بین به و شته ی که بیری لی ده که ینه وه

ئه وه نمونه یه کی به رچاوه که له کاتی کدا ناته بایی به ک ئه بیته له نیوان
ویست و چاوه پروانی دا که چاوه پروانی سه ره ده که ویت . وینه کانی
ناوه وه مان هه ل سوکه و تمانی به ده سه ته وه یه زۆر به هیز تره له ویسته
به ناگا کانمان . وینه کانی ناوه وه مان به ده سه ت بی ناگایمانه وه یه . ئه و بی
ناگایی به که ئه و تیگه یشتنه مان ئه داتی به رامبه ره خۆمان وه ئه و

توانايانهی که ئیمه پرومان وایه که هه مانه . ئیمه راستییهک بۆ خۆمان
دروست ده کهین که هه لسوکه وتمان ئه گریته دهست . ئه و وینه یه ش وای
لیت که بچیتته ناومانه وه و له گه لماندا بژی له گه ل که سایه تیماندا که
ئیمه جیاوازی نه کهین له نیوان هۆکار دانه وه دا . ئیمه پروایه کی به هیزمان
هه یه به و وینه یه ی خۆمان . کاتیک ئه و وینه یه نیگه تیف بیته ئه و کاته
ئیمه ش پرومان به توانا کانمان سنوردار ئه بیته و پروا به خۆبوونمان لاواز
ئه بیته .

یه کی به قوتابی یه که ی بلی که ئه و لاوازه له هه ندی وانهدا ئه و کاته
قوتابی یه که زۆریه ی جار ئه که ویتته په فتاریکه وه که ئه توانی پی ی بوتری
خۆ پیکردن له وشه ی دهره کی .
خستنه روی ئه و حاله ته ی که مرۆقه که ناتوانی و خراپتر شت به دهسته وه
ئهدات , ئه و خستنه پوه خراپه ئه وه دلنیا ده کاته وه که مرۆقه که نا
به هره مهنده وه ئه و به هیز بوونه له پروا به خۆنه بوونه سه ره تایه ک
ئه خاته وه بۆ سه رنه که وتنت له شتی داها تودا . له و کاته دا مرۆقه له
بازنه یه کی پر له نازار دایه وه دیاره که زه حمته بتوانی که ئه وه بوه
ستینی به هۆی خۆ هیلاک کردنی به ناگا وه .

ويئەكانى ناوہوہمان ھيژىكى بى ئۇندازەيان بەدەستە .

• ئىمە ئوہ دەكەين كە پروامان پىيەتى

تەنانەت شتىك ھەيە كە ئىمە بەفېربونى بى يارمەتى ناوى دەبەين . بەم شىوہيە ھەندى لہ ليكۆلەرەوان ئەم واتايە ھەلدەسەنگىنن . جۆرە ماسىيەك كە بە (يەدە) ناوى دەبرى ئۇخرىتە ناو ئۇكفار يۆمپكەوہ , پارچە شوشەيەكى پان ئۇكفار يۆمەكە دەكات بەدوو بەشەوہ . لہ پشت پارچە شوشەكەوہ ماسى بچوك بچوك ئۇخەنە ناويانەوہ – يەدەكە لہ سروشتىدايە كە سەربەست بسورپىنەوہ .

ماسى يەدەكە پەلامارى ماسىيە بچكۆلەكان ئەدات , لوتى بەرشوشەكەى ناوہپاست دەكەويٹ , ديسانەوہ پەلامار ئەداتەوہ ھەر لہ خەباتدايەو پەلامار ئەدات سەر لہ نوئى بۆ ئوہى ماسىيە بچكۆلەكان بگريٹ , بەلام سنورىك ھەيە بۆ ئارام گرتن لہ ئازارو لىدان , تەنانەت بۆ يەدەكەيش . لہ كۆتايدا يەدەكە واز دەھيئىت .

ليكۆلەرەوہكان پارچە شوشەكەى ناوہپاست ئۇكفار يۆمەكە دەردەھيئن . ماسىيە بچكۆلەكان ئۇكەونە بەردەم و لوتى يەدەكەوہ . مەلەدەكەن لہ بەردەمىدا – ئو ھيچ جۆرە پەت دانەوہيەكى نىيە . يەدەكە بە تەواوى ئارەزوى خواردىنى نەماوہ .

پاستی یه کی ئه و ئیتر وای لی هاتووہ کہ هہ رگیز هہ ول نہ دات ماسی
بچوک بگریٹ ، به لکو بمری له برسا . له بو چوونی ئه و یه ده یه دا ناکری
کہ ئیتر ماسی بگری له هہر شوینیک بیٹ . به و شیوه یه فیبریونی بی
یارمہ تی له گہ پدایه .

بی گومان نمونہ ی کاری سہر سورہینہر و به ناگابونہ وه هہ یه بو ئه وه ی
کہ چاوه پروانیہ کانمان چ کاریگری یه کی هہ یه له سہر هہ لسوکہ وتی
مرؤفایه تی .

مردنی (قۆدۆ) له هایتی نه گالتهیه و نه سحر . و - ب - کانتۆن که فیزیکی یه کی ئەمریکی یه که م زانست ناسی پیاو بوو که دهستی به لیکۆلینهوه کرد له سهر (مردن له ریگه ی جادوکه ره وه) که ئەوانه توشی ده بن که ئەوه یان پی گه یشتوه که نازیکیان شتی مردنی بو ناردون له ریگه ی سحره وه .

و - ب - کانتۆن په یوه ندی به هیزی دۆزی یه وه له نیوان ئیشارهت کردن به مردن و ئەو که سه توش بوه وه که به راستی دوچار ی نه خو ش یه کی قورس ده بی ت یان ئەمریت . مردنه که ته نانه ت ئەتوانیت بیته پیشه وه له ماوه ی چه ند کات ژمی ری کدا دوا ی کردنی ئەو کاره یان هه مان پۆژ که بۆی دانراوه . زۆر جار هیچ جۆره شیکردنه وه یه کی ده رمان سازی نی یه بو ئەو حاله ته , به لکو زیاتر شته کان ئەشکینه وه به لای بواری مردنی ده رونی یه وه - مرۆقه که ئەمریت له بهر ئەوه ی که ئەو بروایه کی به هیزی به وه هیه که ئەو ئەمریت .

• سه رکه وتنی بی ئاگایمان

ئهو وینه یه ی که خۆت هه ته به رامبه ر به خۆت و برۆا به توانا کانت راکیشه ری که له گه شه کردنی که سایه تیتدا .
له م سالانه ی دوا ی دا ئەوه زۆر گرنگی په یدا کردووه که (برۆا به خۆت بکه یت !) کاریکه که راستی یه کی گه وره له خۆی ده گری , به لام

دەرەكى كارىكى كەمى ھەيە لەسەر ئەو كەسانەى كە كارىكيان پىئ دەسپىردى كە وىنەى خۆيان خراب ئەبينن و بپروايان بە خۆيان نىيە . شىكردنه وەكەى ئەو ھەيە كە ئەو وىنە خراپەى ھەتە بە بەردەوام بىزاري دروست ئەكات لەبى ئاگايەتا و ئەو كاتە ئەو ھەيە يارمەتى نىيە كە بە ھۆى بە ئاگايى پۆزانەتەو ھەول بەدەيت سەرکەويت بەھۆى ئەو ھەيە كە بگەپپىتەو ھوار بکەيت كە خۆت چەند بە مرقىكى باش بزانيەت لە راستيدا .

نمونەيەكى پرون ئەو ھەيە كە ئەو ھەيە كە باسى خۆى دەكات بە چاكە زۆر جار بپروابونى بە خۆى خراپە . بەلام ئەو ھەيە كە خاوەنى بەلانسىكى دەرونى باشەو بەتەواوى بە ئاگايە لە تواناكاني پىويستى نىيە كە خۆى تەرخان بکات بۆ باس لە خۆ كرنى . بپروا بە خۆ بونىكى باش شتىكە كە لە ناوتا بىت . پىچەوانەكەى پىئى ئەلەين خۆ بەزل زان و باس لە خۆكردن .

• پۆستيف ماناي دۇنيايىيە

ھەندى بۆچونى دلگىرھەن كە زۆر يان باس لە وە دەكەن كە ((پۆستيف بىر بگەرەو ھە !)) ئەم بۆ چوناھە ئەو ھەندە بەكارھاتون كە زۆر ھەستى بەھىز بەخەبەر ئەھىننەتەو ھە لەلای زۆرمان .

زۆر كەس بە نىگە تىف كاردانە وەى ھەيە كاتى كە ئەوان گويىيان لە وە دەبىت لە بەر ئەو زۆر بە كاردىت لە گەل پەيوەندى كردن بە شتى ترە وە و يارمەتى يەكى لاواز بووہ بۆ مرؤف كە داواى يارمەتى و رېگا پيشاندانى كردبى بۆ ئەو وى چۆن بىنە وە سەر رېگاي راستى لە ھەست و دوو دلى , دلە پراوكى , غەمبارى و ناتەواوى يان ئەگەر مرؤف بپروا بە شوين مانا كەيدا كە لە كوي وە ھاتووہ لە و كاتەدا وىنە كە كە ميكي تر وون ئەبىت . پؤستيف لە لاي زمانى ئىنگلىزى ماناي دلنبايى يە .

كە و ابوو ئەبىت تۆ خۆت فېرىكەيت كە دلنيا بىت لە بىر كوردنە وە تا , كە بە راستى بىرىكەيتە وە بە ئاگابىت لە ئاواتە كانت , لە باتى نادلنبايى .

پاشان ئەو راستى يە ئەخەيتە سەرى كە بى ئاگائىت نازانى كە ووشەى ((نە)) و ((ھەرگىز)) ماناي چى يە ئىتر تۆ باشتر تى ئەگەيت بە دلنبايى يە وە كە ئەو دەربارەى چى يە . لەم راستى يەدا شى كوردنە وە يەك شوينى ئەبىتە وە كە بۆچى مرؤف ئەبىت پؤستيف بىرىكەتە وە لە باتى نىگە تىف .

ئەگەر تۆ بە خۆت بلىى ((ئىستا من نابىت دوو دل بىم و خۆم شەرمە زار بكمە لە كاتى كدا كە دەست بە قسە كردن ئەكەم بۆ چەند كە سيك)) لە و كاتەدا يە كسەرى وىنە يەك لە ناوتە وە يەت . ئەو وىنە يە پيشانت ئەدات كە تۆ وە ستاويت لە گەل ميانە كانتا و لە دلە وە دوو دلى و ھەست بە ناخۆشى يەكى تەواو دەكەيت . تۆ ئارامتر نابىت بە وە – بە پىچە وانە وە !

ئەگەر لە باتى ئەو تۆ بلىي ((خوش دەبیت كه قسه بۆ ئەو چەند
كەسە ئەكەم وەشتى باش بە ئەنجام ئەگەيەنم چ بۆ خۆم و چ بۆ
میانەکانم وە پەر لە سود دەبیت)) لە و کاتەدا تۆ شانست بەرز دەبیت
كە لە ناو وەتدا ئەو وینانە پيشان بدات . بپوا بە خۆ بونت خراپ ببت لە و
حالەتەدا ئەو ئەو وینەيە هەر بۆ کاتيکی کەم يەت و بەسەر دەچیت وە
دەگۆرپن بەرەو دەوربینینیکی نیگەتيف لە ترس . تۆ هەستيش بە وە
دەكەيت كه چۆن لەشت تونگی ئەكە ویتە سەر بە هۆی ئەو وینەيەي
ناو وەت . تۆ لە وانهيە ئارەق دەریكەيت , سكت ئازاری ببت و هەست
بکەيت كه چۆن بپرکردنە وە لە و قسه کردنەت بۆ ئەو میانانە نارەحەتت
دەكات . دوا هەمین جار ئامادە کردنە دەرونی يەكەت تاقەيەکی بە هیزی
بردووە لە لەش و دەرونتا . لە گەل ئەو شدا تۆ ناتوانیت سەرکە و توو بیت
بەسەر بۆ ئاگایتا بە هۆی شیوازی بە ئاگایانە وە . بۆ ئاگایت گوی لە
هەندى یاسای تر دەگریت وە بۆ ئەو ی بگەیتە و توو ویز لە گەل ئەو وەدا
پیویستە تۆ فیری شیوہیەکی تازە ببیت بۆ ئەو پە یوہندی یە .

• چەوتى بوون فیرى شتمان ئەكات

بۆچی هەندى وەرزشەوان بەو شیوہیە سەرکە و توو دەبن ؟
ئامادە بونی بە دەنى , بە هەرمەنى , ویستن بۆ مردنە وە , راھینان و خۆ

راهبئانه وه . . .

هئشتا زور پهيمانئش له رېدا نابريته سهر - تهنه هه نديك , هه لبرئيراون كه بتوانن بگه نه بهر زترين ئاست . ئه وانهي كه سهر كه وتن به ده ست ئه هئئن هه ميشه ئه وان هئئن كه هه ر له سهره تا وه با شترين كاتيان بو ته رخا ن كر دو وه . ئه م با به ته زور با به خي دا وه به جيهاني وه رزش ز زور ليكولئنه وه كرا وه بو زانباري له باره ي ئه وه ي كه هوي سهر كه وتن هه ندي وه رزشه وان و له لايه كي تري شه وه سهر نه كه وتن هه نديكي تر بز انري .

ئه زمون له لاي زور له ده رونناسه ليكول ره وه كان ئه و بنچينه سهره تاي يانه يان پيشان دا وه وه كو و جيا وازي به كه له نيوان وه رزشه وانئيك كه سهر كه وتن گه و ره به ده ست ده هئني ت و ئه وان هه ش كه تهنه كه ميك بير ده كه ن و پيش نا كه ون .

ئه و جيا وازي به زور با س له وه ئه كات كه چه ند جيا وازه ئه وان ئاماده بووني به ده نيان ئه خه نه گه ر . له با تي ئه وه شتيكي تر هيه كه ته واوي ده كات ئه و يش ئه و ها وسه نكي به ده روني و بو چونه يه بو ئه و كار ه ي كه مرؤف خه ريكي به تي .

ئه وه ي كه كار ه كه ته وا و ده كات ئه وه يه كه مرؤف چو ن سهر ئه نجامي سه ر نه كه وتنئيك وه ر ده گرئيت يان ياري به كي گرنگ ئه دو زيني ت . وه رزشه وانئيك پيش كه وتنوي كو ر يان كچ واي ئه بيني ت كه شتيكي تازه له و ئه زمونه فير ده بيت . ئه وان هه ست به فه شه ل بوون نا كه ن هه ست به ته نها به چه وتي بوون ئه كه ن !

چه وتي بوون ئه توانري ت راست بكرئته وه - مرؤف جاريكي تر به ختي تري يه ته وه ريگا جاريكي تر و , جاريكي تر

• راهینان له سەر به هیژبوونی دەر وونت بکه

لێردا باس دەر باره ی ئه وه ده کریت که بر وا به توانا کانی خۆت بکهیت – بر وا به خۆ بوون وه کوو ئیمه رۆژانه ناوی ده بهین . بر وا به خۆبونی باش کاری وهرزشه وانه کان ته و او ده کات که چه ند به رده و ام بن به سه رکه و تووی .

بۆیه به رنامه یه ک به به ره م هاتوو ه بۆ ئه وه ی که چۆن راهینان له سه ر بر وا به خۆبونت بکریت به تایبه ت له نیوان وهرزشه وانه ناوداره کاندای که بۆ نزیکه ی 13 سال ده چیت . شاره زایی به هۆی ئه وه ولدانانه وه وای کردوه که نابیت زیاتر خه لک په پره وی ئه م جوړه وهرزشه دهرونی یانه ی بۆ ئه وه ی گه شه بکه ن و بگه نه ئه و ئامانجه ی که خۆیان ئه یانه ویت . ئه م جوړه راهینانه ته نانه ت گونجاوه بۆ ئه وانه ش که هه ر له سه ره تاشه وه بر وای ته وایان به خۆیان هه یه .

ئه وه هیژه دهرونی یه ئاشکرایه که ئه توانریت وهرزشی پی بکرین وه گه شه ی پی بکهیت له دریژی ژیا نتا . هه یچ له وه وهرزشه وانه ناودارانه ی جیهان هه رگیز ئه و بیره ناکاته وه که واز له وه راهینانه ی بهینێ له بهر ئه وه ی که ئه و گه یشتبیته ئه و ئاسته ی که ئیتر پیویست نه بی راهینان بکات , به لکو ئه و وهرزشه وانه به رده و ام ده بیت له راهینان بۆ ئه وه ی ئه و توانایه ی بهینێته وه و هیشتا باشتری بکات . به هه مان شیوه پیویسته

مرۆڤ ٲاهيئاني دهروني بكات له تهواوي ژيانيدا . هيچ كهس به توانا و
عهقليكي پيگه يشتوه وه له دايك نه بووه .
ئيمه به بهرده وامي كارمان تي ئه كړي و توانا دهروني به كه مان بهرده وامه
له گهل ئه وهى كه ئيمه چوڻ ٲاستي به كان شى ده كه ينه وه , ئيمه چوڻ
بېر ده كه ينه وه و ههست ده كه ين به رامبه ر به و نار په حه تي و خو شيانه ي
توشمان ده بن . زور كهس له ئيمه ئه و بوچوونانه يان هه يه كه مرۆڤ
ناتوانيت – هيچ شتيك بكات بو ئه و ٲووداوانه ي ژيان و كه ئيمه قوربانين
له بي يارمه تي دا بو ئه وشته دهره كيانه ي له گه نجبه تي دا ٲووه دن . . .
هتد .

ئيمه وا خو مان ئه بيننه وه كه تهنروس تيمان خراپه و ئه شليين ئا
(بي گومان شتيكي سه يرنى به له بهر ئه وهى من به زور ناخوشي ژياندا
تي په ٲووم)) .

هيچ ٲيوست ناكات به م شيوه يه بيت !

به مه به ستيكي ٲاسته وه كه تو چوڻ بتوانيت ٲاهيئان له سه ر توانا
دهروني به كانت بكه يت وات لي يه ت كه بتوانى دهرونت به هيژ بكه يت و
خوت كو نترولي ژياني خوت بكه يت . تو وات لي يه ت كه بتوانى ئه و توانايه
زياد بكه يت كه شتي ٲوستيف ٲووبدات له جياتى نيگه تيف له بونتا .
تو وات لي يه ت كه بتوانيت به ره و ٲووى ناخوشي به كان ببينه وه به هيژيكي
گه و ره تره وه , كه ئه وان نه توانن وه كوو جاران كارت تي بكن .
تو وات لي يه ت كه ئامانجى ٲوون دابني ي بو ئه وهى كه تو چوڻ ئاره زوو
بكه يت كه په يوه ندى به كانت چوڻ بيت له گهل خه لك و كار كردنتا .
تو وات لي يه ت كه يه كي له گه و ره ترين خاله كانى ژيان بو خوت به ريت –
كه ئيمه دروست بووين بو ئه وهى به بهرده وامي له گه شه كردندا بين هه تا

له ژياندا بين .

پهفتاره کانت

مههيله ترس ببيتته ريگرت

كارول يوهنسۆن به يهك قۆله وه له داك بووه 1980 خه لاتی دووه می له وه رزشی جوملاستیکدا وه رگرت . نه خیر , پالوانی یه تی هاندیکایه کاندانا .
ئو له هه موو ته مه نی وه رزشی دا له گه ل پالواناندا به ژداری کردوو ه یه ک هاندیکایه کان (که م ئەندامه کان) . پهفتارو بۆچونی ئو پالوانه کچه بۆ ژیان و بۆچونی بۆ خۆی گه یاندویه تی یه ئامانج .
(من ئەوانم هه موو ئو و شتانه بکه م که که سانی تر ئەیکه ن . من ته نها له وانیه به شیوه یه کی تر بیکه م)) کارۆل ئەلیت ئو خۆی سوپاسی باوک و دایکی ده کات له به رئه وه ی ئو وان هه رگیز وه کو مرۆفیککی جیاواز سه یریان نه کردوو ه .

خۆی ههستی به وه نه کردوو ه هه تا ته مه نی له 3 سالی دابوو که ته ماشای ئافره تیکی کردوو ه به یه ک قۆله وه ئیتر راستی یه کان بۆ ئو و درده که ویت . به لام باوک و دایکی ته نها پێیان ووتبو که ((هه یچ گرنگ نی یه له به رئه وه ی که تۆ ته ویت ئه یگه ی تی به هه رحال)) ئو دهستی به یاری سه ر به فرو جوملاستیک کرد بۆ ئو وه ی پيشانی بدات . وه ئو به سه ر هه موو ئو وانه دا سه رکه وت که چاوه ری ئی ده کرت بچگه له گرفته که ی خۆی .

• کهمه ترسی یه که هه لسه نگی نیت

شتی خه یالی چی یه ؟ راستی چی یه ؟

به لئ ، له وانه یه ئیمه هه ولّ بدهین که له خه یالّ شتیک هه لسه نگی نین بؤ
ئو مه ترسیانه ی که ئیمه له راستی دا تووشی ده بین ، به لام پیش
ئوهی تا قی بکهینه وه ئه وانه جگه له هه لسه نگاندن هیچی تر نین .

به شیوه یه کی گشتی ئیمه واخومان رازی ده کهین که هه لسه نگانده که
وابکهین که مه ترسی نوری هه یه . ئیمه تا قی ناکهینه وه به و شیوه یه ی
که خومان ئه که وینه راستی یه که وه .
ئیمه نازانین .
ئیمه واپروا ده کهین .
بیر بکه ره وه که ئه وه ی ئیمه پیی ده لئین راستی بونی نه بیّت ؟
بیر بکه ره وه که ئیمه ین که راستی یه کان دروست ده کهین .
راستی شتیکه که ئیمه ههستی پیی ده کهین – بکه ره .
ئیمه هه رگیز ناتوانین بکهینه ئه و راستی یه پا که ، ته نها شی کردنه وه
مان بؤی هه یه .

ئو که ل و په له ی که ئیمه تیاماندا یه بؤ ئه وه ی راستی پیی شی بکهینه وه
هه ستمانه . وه هه سستیشمان به ته واوی هه لگرتیه خومانه ، ئه وان هه رگیز
سه ربه ست و شتیک نین . بؤیه راستی یه کانت به ته واوه تی وه کو ئه وانیه من
نین .

ھېچ راستى يەك راست نى يە

چەشنى بىكەر وەكو ئارەزوو ، پەفتارو بۆچونت كەزىياتر راستى و تىگە يىشتىنمان ئەداتى . ئەبى و ابىت ، ئىمە ھەرگىز ناتوانىن زىياتر بېرۆين . لەگەل ئەوشدا ئىمە ئەتوانىن زۆر شت بىكەين بۆئەوھى گەشەبىكەين بۆ خۆمان .

ئەگەر بتوانىن خۆمان دەرباز بىكەين لەنارەھەت يەك ، كارىكى تايىبەتى لەژياندا لەوكتەدا ھەندى شتى بەدوادايەت بەخۆشى يەوھە كە توانامان زىاد دەكات كەتتى بىگەين و كەسانى چوار دەورمان خۆش بویت .

ئەتەوئىت شتىكى ئاسان تاقى بىكەيتەوھە لەم بابەتەدا ؟

ئىتر مەللى لەراستىدا بەشىئەوھەك . ئىتر مەللى راستى و تىگە يىشتىنى تۆ راسترە لەھى يەككىكى تر . زۆر لەئىمە كاتىكى يەكجار ئەبات و وزەيەكى زۆر بەكار دەھىنىت لەپىناوى ئەوھەدا كەبىروا بەئىنىت بەوى تر كە ئەوان ھەلەبوون .

ئەو وورەيە ئىمە ئەبىت دايىنىن بۆئەوھى كەسەرەتايەك دروست بىكەين بۆ راستى يەكى باشتر . لەھەنگاوى يەكەمدا راستى يەكى باشتر بۆ ئىمە وەكو تاكە كەس ئەتوانىن بلىين بونىكمانە لەوئىدا كەتەندروستىمان باشە و باش كار دەكەين .

ھەنگاوى يەكەم ئەوھەكە بەئاگابىت لەشكىردنەوھى راستى يەكانت . لای زۆر كەس ئەم شىكىردنەوھە ئۆتۆماتىكى خۆت يەت . ئەوھە دەگەيەنىت كەئىمە لەوانەيە كەھەرگىز بىرمان لەوھە نەكردبىتەوھە كەچى لەچوار

دەورماندايەو لەخۆماندا پوودەدات . ئىيمە بەشيۆەيەكى تايبەتى رەت
دانەوهمان ھەيە . ئىيمە بەھەندى پووداوەتوانىن پازى ببين , ھەندىكى تر
ھەستمان باشە بەرامبەرى , ھەندىكىشيان ھىچ ھەست پى ناكرى , ھەندىكى
ترىشيان زۆر جيگاي مەترسى يە , ماندوگەرو جى ئارامى يە .
بۆ زۆر كەس لەئىيمە ژيان پىك ھاتووہ لەگرفتى زۆر لەباتى خۆشى ,يان . . ؟
رەش بيىنى و گەش بيىنى لەھەمان پاستى دا جم و جۆل دەكەن . شىكردەنەوہ
يان جياوازە .
كام پاستيان پاسترە ؟

**رەش بىنى و گەش بىنى لەھەمان راستى و جم و جۆل
ئەكەن . شىكردنەوہيان . كام راستيان راسترہ ؟
• لەگەل فيربونداہ**

بۆئەوہى ھەول بەدەيت لەخۆشى و بىرى دا بجولئيت لەباتى سادەبى يەكان
تۆ ئەتوانيت دەست بەھەندئى کردارى ئاسان بەلام زەحمەت بکەيت .
ھەر جاريك توشى گرفتیک ئەبیت يان ئەکەويتە نارەحەتى يەكەوہ بەم
شيۆہ يە بىر بکەرەوہ .

ئەتوانم چى لەمەوہ فير بيم ؟

ئەگەر دراوسى کانت ئىوارە يەك ئاھەنگيان ھەبووہ لەمالەوہ وە تۆ يەيتەوہ
بۆ مالەوہ ماندوويت و پيويستت بەخەويكى تەواو ھەيە لەبەرئەوہى سبەينى
زوو دەچيتە سەر کار لەم حالەتەدا كەميك زەحمەتە بتوانيت بلئى
(ئەتوانم چى لەمەوہ فيرئەيم ؟)

ئەمە كەوتووہتە ژيەر دەسەلاتى خۆت , دراوسى کانت پيويستە ئاھەنگەكەى
خۆيان بکەن وەتۆش خەوہكەى خۆت ئەبیت بکەيت . راستى يەكە ليڤرەدا
ئەوہ يە كە تۆ ناتوانيت بخەويت كاتيك دەنگى مۇسقا لە ديوارەكانە وە
ئەزرنگيتەوہ و لە ميشكت ئەدات .

يان ئەوہ يەكە تۆ بتوانيت سود لەئەزمونەكەت وەربگريت ؟

(پيڤر ئەرقيدسون) ي مەلەوان زۆر سەرکەوتنى بەدەست ھيئابوو
لەماوہى چەند ساليكدا لەژيانى وەرژشدا . جاريكيان لەماوہى پالە
وانيەتى يەكدا گيڤرايەوہ كەھەستى کردبوو ئەو پالەوانىەتى يەى بەلاوہ

زەحمەت بوو که له ئاوهکه دا خۆی ئاماده کردووہ بۆ یارییەکی .

چۆن ئەو زەحمەتییە لەیەک دابوو بێتەوہ ؟

بئگومان ، ھەر لە یەکەم جارەوہ من ئەم شیوہ ھەستەم ھەبووہ بە خۆم ووت ((چەند باشە ، ئیستا من ئەتوانم ئەوہ پیشان بەدەم کہ من گونجاوم کہ بتوانم خێرایییەکی باش بەدەست بەینم ھەر چەندە ھەستیش بکەم زەحمەتە . بەم شیوہیە من وەک گرفتێک لەمە ناروانم .))

• گرفت کار پێ سپاردنە .

کەوا بوو پێویست ناکات مەژۆتە ماشای گرفت وەکوو گرفت بکات . مەژۆت

ئەتوانیت وەکوو کار پێ سپاردنێک تەماشایان بکات ؟

لە حالەتەکی تۆدا کہ دەنگی مۆسیقا و دەنگە دەنگی دراوسی کانت

لەوانیە ماوەیەکی زۆر باش بێت کہ راھینان لەسەر توانا دەرونییەکان

بکەیت کہ بتوانیت بخەویت لە دەورو بەریکی پر لە بۆلەدا . یان تۆ لەو

باوەرەدا یە کہ تۆ وات لێیەت کہ بە بەرگرییەوہ بژیت لە تەواوی ژیانتا و

توانایەکی وا ھیچ پێویست نییە لە داھاتوتدا ؟

(پێر) کاتی تەرخان کردبوو بۆ وەرژشی دەرونی بەھۆی بەرنامە دانانییەوہ

ھەرەکوو چۆن گروپیکی مەلەوان لە ئەمریکا کەسی مانگ ئەو کاسیئە

دەرونییە یان پەپرەو کرد بوو بۆ پالەوانیەتییەک لە سان دیگۆ . سەرجم

بوون بە ھەشت تیپ . کاتییک کہ تیپەکان کۆ بونەوہ لە پۆژی

پالەوانیەتیە کە دا کت و پپر بوو بە ڕەشە با . پلە ی گەرما دابەزی و ساردی کرد ، باران و با .
((زۆر باشە)) گروپە کە ووتیان (ئیمە وەرزشی دەرونی مان کردووێ ئیمە بئ گومان لە تێپەکانی تر ئەبەینەوێ لە بەرئەوێ ئیمە فیری ئەو بووین کە چۆن بەرەنگاری ناپەحەتی یەکان ئەبیتەوێ بە باشترین شیۆه) .
ئەوان بەتەواوی راست بوون . پاش نیوێ پالەوانیەتی یە کە ئەو گروپە سەرکەوتنیان بە دەست هینا بوو . هەموو ئەو 17 کەسە ی کە لە گروپە کە دا بوون باشترین خالی یان تۆمار کردبوو !

پەفتار ئەنجام دەردەخات .

لەوانە یە تۆ هەتا ئیستا وا بۆی بچیت کە جیاوازی لە نێوان تۆو ئەو مەرۆقە ناودارانە دا هە یە . ژیان پێک نەهاتووێ لە پالەوانیەتی و کارکردنی زەحمەت . بە لکو خاوەن کارە خراپەکان ، گەنجە بەهیچ نەزانەکان و جیا بونەوێ ناپەحەتی خیزانی یە کە ژیا نی زۆر کەس تیک دەدات .
چۆن مەرۆق ئیجابی لەو دا دەبینیتەوێ کە کارە کە ی لە دەست دابیت ؟
بئ گومان زەحمەتە . بەلام بۆ دلنیایی تۆ ئەو جیاوازی یە ت بینوێ لە پەفتار کردنا . لەم حالەتە ناخۆشە دا لە کەسیکەوێ بۆ کەسیکی تر . هەندئ مەرۆق بە تەواوی غەم و پەژارە دەیگرئ . هەندیکی تر وا دەبینرئ کە توانایەکی یە کجار زۆریان هە یە کە هەستەوێ سەر پئی خویان جاریکی تر . شتیک

دۇنيايە ئىمە تەندروسىتىمان خراپتر ئەبى ئەگەر بەھىلئىت كە گىرقتە كانمان
هەلمان كۆلى . ئىمە تەندروسىتىمان باشتىرە ئەگەر وا ھەست بىكەين كە ئىمە
خۇمان ئەتوانىن كارىكەينە سەر ئەو حالەتەى كە ئىمەى تىدايە .
ئەو شتىكى دۇنيا نىيە كە تۆ بزانىت بە تەواوى چۆن گىرقتە كانت چارە سەر
ئەكەيت لەو چاوتروكاندندەدا كە روو دەدات . بەلام تۆ ئەگەر وەكوو
سەرەتايەك ئەووت ھەبى كە ھەموو رووداوىكى ناخۆش لە ژياندا وەكوو تەواو
بوونىك نىيە بەلكو وەكوو سەرەتايەكە تۆ زوتر چارە سەرەكەيت ھەبوو
وەكوو خستە كارەوہى ئوتومبىلىك .

كار بىكە بۆ دورخستەوہى ترسەكانت

زۆر جار حالەتەكە خۆى نىيە كە مەترسىيەك بىت بۆت كە تۆ تەندروسىتىت
چۆن بىت , بەلكو ئەو ترسەيەكە تۆ ھەستى پى دەكەيت لە بەرامبەر ئەو
حالەتەدا . دەربىنى (ترسىكى ئىفلىج) باسىكى ئەوہيە كە چۆن مرؤف
توش ئەبىت , ترس ئىفلىجت دەكات و وات لى دەكات كە توانات نەمىنى
ھەلسوكەوت بىكەيت .

ترس ھەستىكە . ھەستىش شىكردنەوہيە كە لە پاستى . لە پاستىدا
تۆ ئەتوانىت كە راھىنان بىكەيت كە نەترسىت . تۆ ئەتوانىت لەوہ وە
دەست پى بىكەيت كە كەمتر بترسىت .

لهوانه يه كه تۆ دهر باره ي ئه و دكتوره دهر وونى يه به توانايانه ت خوئند بيته وه كه چۆن ئه و خه لكانه پزگار ده كه ن كه له سواری فرۆكه , چونه ناو مه يدانى پر له خه لك و له خه و راگرتن له كاتى چونه ناو قهره بالغي ده ترسن . به لام ئه مانه په يوه ندى يان به بي زارى دهر وونى يه وه هه يه له وان هه تۆ به هيچ (فۆبيا) ترسيكى هه ميشه يى يه وه نه تليته وه به لكو شتيكى ئاسايى بيت ؟ شيكردنه وه ي راستى ووشه ي فۆبيا نيوه ي خه لكى سويدى له يه كيك له و فۆبيا نه دا يه كه ده گرنه وه . له بهر ئه وه ي زۆر به يان به كار يكي ناخوشى ده زانن كه پيويست بكات قسه بكه يت بۆ كۆمه ليك خه لك . ئه مه يه كيكه له هه ره بلاوترين فۆبيا – كه وا بوو ترسيكه كه له په يوه ندى دا ناوه ستيت به ره و حاله تيكي ترسناك .

مروفتيكي تر هه رگيز ناتوانيت كه ترسى كه سيكى تر لابه ريئ . ئه وه پيويسته مروفت خوي بيكات به تواناي خوي . به لام كه سيكى به توانا ئه توانيت ياريد هه رت بيت كه تواناكانت بخاته به رچاو . به و شيوه يه مروفت ئه توانيت موبيا له ناوبه ريئ .

بروا به خو بونيكي چاك , بوونى ئامانجيكي دننيا و به رده وام كار كردن بۆ گوپيني ره فتاره كانت و جون به ره و پيشه وه هه تا تۆ خوت كوئترولي خوت به ده ست ده هينيت . تۆ زۆر به ختت له به رده مدايه كه سه ركه ويت له زۆر هه نكاودا . ژيان خوي كارت پي ده سپيريئ به به رده وامى . له پرۆسه ي ژيان خوي دا زۆر ريگر و زه حمه ت هه يه كه ئه بي بيپرى . كه وه رزشه وان هه سه ر كه وتوه كان بخه يت به رچاوت بيرۆكه يه كي خراب نى يه .

سه ر نه كه وتن بوونى نى يه .

ته نها ئه زمونى تازه فيرى شتم ده كات هه موو جاريك .

همه‌میشه کاری تازه پی سپاردن هه‌یه ، ئامانجی تازه که به‌ره‌و پوی

بچم .

من ئه‌بی سهر بکه‌وم و سود وهرگرم له ریگا‌که‌ی تا ئه‌وی .

هاندان و ئامانج

بهم شیوه‌یه تو‌بی ئاگایت رازی ده‌که‌یت

سالی 1945 گوندیر هینگ یه‌ک میلی به‌ نزیکه‌ی 4 ده‌قیقه بری یه‌ک کۆل چه‌پله‌ و مه‌دالیای وهرگرت که تازه ترین خال و کاتی جیهانی پیش‌که‌ش کرد – گوندیر بووه به‌ ئه‌ستیره‌یه‌ک له ناو جیهانی وهرزش دا و له سهرزازی هه‌مووان بوو . گوندیر هیشتا به‌ خۆی رازی نه‌بووه ئه‌و بریاریکی تری دا که ئه‌م جارهبان خیراتر ئه‌و میله‌ بپریت که له ژیر 4 ده‌قیقه وه‌بیئت . جاریک گوندیر کتیپیک ده‌خوینیته‌وه که نووسراوه له به‌ده‌نی مرۆڤ دا ئه‌و توانایه مه‌حاله که بتوانیت له‌و خیراییه‌تونگ تر رابکه‌یت که تازه‌یی تو‌مارتکردوه . ئه‌و نووسراوه زۆر له به‌ تواناکان دوو دل بوون لی – له سالی 1952 هه‌تا 1954 زانرا که به‌لایه‌نی که‌مه‌وه 7 که‌س کاتی تازه‌ترینیان پیشکه‌ش کرد له‌و جۆره‌راکردنه‌دا که وه‌کوو باس ده‌کرا که‌س نی‌یه له گوندیره‌یگ خیراتر بیپریت . ئه‌م راستی‌یه بووه به‌ ریگر که گوندیر ته‌نات هه‌ولیش نه‌دات سهر له نوئ ، هه‌روه‌ها بووه ریگریش له‌وانه‌ی که له‌گه‌ل ئه‌ودا بوون له‌و پاله‌وانی‌یه‌تی‌یه‌دا . یاری چی گوره‌پانی به‌ریتانی

(پۆڭگىر پانىستېر) زۆر زىرەكانە تەنانەت گۆيشى لەو نەبوو كەچى پووى دابوو . لە 1954 دا توانى مېژووئەك لەو جۆرە پاكردنە مىلىيەدا تۆمار بكات . تواناكانى خۆيى هېشتا ئەو گرنگىيەى نىيە . بەلكو تەرخانكردنى بۆ كاتىكى زۆر ئەو شويىنى سەرنج و گرنگىيە .

لەماوئەى 2 سال دا لە 50 كەس زياتر توانيان كاتى نوئى و نوئىتر تۆمار بكن لەو ميلەدا .

پۆڭگىر پانىستېر پيشانى دا كە ئەو كارىكى مەحال نەبوو ھەر بۆيە بە دواى ئەويشدا كۆمەلئى يارى چى تر بەوھيان زانى كە ئەو لە توانا و سروشتى مۆڤدا ھەيە , بەو شيوەيە باس لە نمونەى (كاريگەرى - پانىستېر) ئەكرىت كە ماناى وايە كەيەك نمونەى بەھيز ھەيە كە ناوى بەریت بۆ ئەو كارانەى بمانەوئى بە ئەنجامى بگەيەن .

نمونەيەكى خراپ - كاتىك يەكئەك دەلئيت كە ئەو شتە مەحالە بكرىت - ئەتوانئيت ببئتە لە دەست و پئى خستنمان كە نەتوانين ھىچ شتئەك بگەين . نمونەيەكى بەھيز و باشيش وەكوو وزە پئى بەخشينئەكە بۆ كاركردن . ئەوانە وزە و ھاندەرمان ئەبن بۆ ھەلسورپانى ئەو كارانەى پيمان سپېردراون .

ويئە ھاندانت ئەداتئى

ووشەى نمونە ھەموو شتئەك ئەلئيت كە ئئمە چۆن ھاندەرمان ئەبئت بەرەو جئەبجئى كردنى كارەكانمان . ھەموو كاركردنئەك لە پئىگەى بېركردنەو ھەيە

– وینیه کی خاوه وهیه که ئیمه چی بکهین – کاتی برسیت بیت وینیه
خواردن له لات سهر هلدینی له به شی ناوه وهی چاوت . سکت دهست به
جولهی خوی دهکات ، توانا کرداری یه کانی له شت پالت پیوه ده نیت بو
ئوهی که ئو پیوستیه ت به خواردن بیر بکه یته وه .

ئه گهر تو له ئاهه نگی کدا به ژدار بیت به هه مان شیوه ناوه وهی خوت ئو
فیلمه ت ده خاته به رچاو . تو هه ول ده دهیت که ئوه به خه یته بهر چاو که ئو
ئاهه نگه چون ده بیت ، کین ئه وانیه کهین بو ئه وی ، تو چون ههست به
بوونی خوت ده کهیت له وی ، چ جوره جلیک له بهر بکهیت و چاوه پروانی چی
ده کهیت که پروودات . له م حاله تانه دا وینه کانی ناوه وهت پروون له و پرووداوانه
دا که وه کوو دووباره بوونه وهیه ک ده بن بوت که تو پیش تر تیایدا ژیاویت .
ئه گهر ئاهه نگه که شیوازیکی تری گرتبیته خو له ژیا نتا وینه کان مات ده بن –
له هه مان کاتیشدا ناوه وهت هه ول ده دات یارمه تیت بدات به هوی خو
ئاماده کردنی ههستیه کانتوه ئه وه ندهی بتوانیت هوش و وینیهی ناوه وهت
ئاماده ییه کی گرنگه که به شیوه یه کی گشتی هه رگیز پشو نادات . هه ول
بده که واز بهینیت که وا بیر بکه یته وه له بهر ئه وهی ههست ئه کهیت که چهند
زه حمه ته ! به هه مان شیوه ههست ده کهیت که زه حمه ته که ته نها
بیرکردنه وه کانمان بویه ک شت به خینه گهر . سه رنج مانای وایه که ئیمه ته نها
هوشمان بو ئه شوینه ده چیت که له وکاته دا گرنگه . زور جار ئیمه هه ول
ئه دهین که سه رنج له شتی ک بدهین به هوی زور کردن له خومان بی ئه وهی که
ئاره زومان له وشته هه بی .

هه له که له وه دایه که سه رنج و خو خا وکردنه وه له راستیدا دهست له دهستی
یه کترن .

سەرنج دان لە ئامانج

كاتێك ئێمە خۆمان خاوەنەكەینەوه هەموو بېزارییەكان لە چوار دەورماندا دەبرین و ئەتوانین تەنها خۆمان بۆ ئەو شتە تەرخان بکەین کە لە لامان گەرنگە لە ئیستا دا . بەو شیوەیە سەرنجمان زیاد ئەبێت و هەموو خەیاڵێکی لە دڵا نا رازی کە لە مێشکماندا دەسورپێتەوه فری دەدرێتە دەرەوه .

وەرزشەوانێکی بە توانا ئەو هونەرە باش ئەزانیت کە بە سەرنج بێت لەوکارەیدا کە پێی سپێردراوە سەرەرای ئەو هەموو تەماشای کەرانەو ئەو کەسانە ی کە لە گەڵیدا بەژداری پالەوانی یەتی یە کە ئەکەن . ئەو وەرزشەوانە بەو کارە ی هەلئەستیت لە پێگە ی ئەو ی کە بچیتە ناو بێ ناگایی خۆیەوه لەویدا تەنها خۆی و کرداری خۆی بوونیان هەیه . کردارو بۆ پیشەوه چونی بە تەواوی لەیە کە دراوان بۆ ئامانجێکی گەش . ئەو ئامانجە ی بونی هەیه لە شیوەیەکی زۆر پاکدا لە ناووەدا وە ک وینەیه کی سەنگینە .

کەواتە ئەو بەس نی یە کە تۆ تەنها خۆت خاوە کردبیتەوه و سەرنج بدەیت . ئێمە پێویستە لەگەڵ ئەو هەشدا وینەیه کی پونمان هەبێ بۆ ئەو شتە ی کە ئێمە ئەمانەوینت بیگەینێ وەرزشەوان خۆی ئەبینیت کە چەند خێرایەو لە شیوەو توانایە کی باش دایەو ئەبینیت کە باشترین خاڵ تۆمار دەکات .

دەسەلاتی دەرونی بەسەر ئامانجدا خۆی لەخۆیدا یە کجار گەرنگی هەیه بۆ توانا پیش کەش کردن . ئەو دیارده ی هەبووه بە بەراورد کردنی ئەو لێکۆلینەوانە ی کە کراون بۆ باشترین وەرزشکارەکان .

بۇ ئۇەى بەۋ پەيۋەندى بزانرئىت له نئىوان ئۇەودا كه چەند بەرزبئىت لايەنى دەرونى و بەدەنى و كارکردنى له سەر باشتىن به توانا بوون گروپىك له وەرزشەوانانى پئش كه وتو بهم كارە هەستان و خۇيان دابەشكرد به چوار گروپى ترهوه له بەر دەم پالەوانى يەتى يەكدا گروپى يەكەم خۇ ئامادەکردنى بەدەنى پئ سپئردرا . گروپى دووم ئۇەى پئ سپئردرا كه پشوبئىت هەتا كاتى پالەوانى يەتى يەكە . گروپى سئى يەم تەنها وەرزشى دەرونيان پئ سپئردرا كه ئۇ ئامانجەى كه هەيان بوو بەرئىگەى وەرزشى دەرونى يەوه ئۇەيان پرؤگرام كردبوو كه گەيشتونەتە ئامانجەكەيان . وه گروپى چوارەمئش وەرزشيان بەهەر دولايە نه بەدەنى و دەرونى يەكەيان بكن .

بەم شئىۋەىە ئامانج بەرھەم ئەهئىنئىت

وەرزشى دەرونى بە دواى ئامانج گرتنە خۇ و بەهەمئشە له گەلدا بونداپە . ئەمەئش ئۇەو دەگرئىتەوه كه وەرزشەوانئىك له كاتى خۇ خاۋكردنەوه يەكى قولدا بەهۇى هئنانە بەر چاۋى ئۇە كارەى كه دەيكات يان بەهۇى هئىنئوسەوه ئەگەر مرؤف بئەوئىت خۇى بخاتە ناو ئۇە حالەتەوه له تەواۋى ئۇە پالەوانى يەتى يەدا كه له پئشەوه يەتى . له هەستى ناۋەوهى دا مرؤفە كه خۇى دەبئىنئىتەوه كه ئامادەىە , ئەچئىت بەرەو دەست پئى كردن , هەر له هەستى يەوه پالەوانى يەتى يەكە دەكات و سەر دەكەوئىت . ئەم پرؤسەىە دوبارە دەبئىتەوه رؤژ بە رؤژ هەتا ئۇە بخاتە بەرچاۋ له ناۋەوئىدا كه چى رۋدەدات هەموۋى بەرھەمئىكە له رئىگەى بئى ئاگائى تەوه .

ئۇە تاقى كردنەوه يەى كه بۇ ئۇە چوار گروپەى كه ناومان برد پئشتر ئەم ئەنجامانەى بەدەستەوودا .

ئەو گروپەى كە وەرزشى بەدەنى و دەرونى پى سىپىردا بوو باشترین پلەى بەدەست هیتا .

پاشان ئەو گروپە هات كە بەتەنها وەرزشى دەرونى يان ئەنجام دابوو . پاشتریش ئەو گروپەبوو كە تەنها وەرزشى بەدەنى ئەنجام دابوو – لە هەموویان خراپتریش ئەو گروپە بوو كە خۆیان ئامادە نەكردبوو بە هیچ جۆرى و هەرشویان وەرگرتبو ئەوانەى كە لەسەر كورسى دانیشتبون و تەنها وەرزشى دەرونیان كەردبوو لەو گروپەى كە خۆیان هیلاك كەردبوو بە وەرزشى ئاسایی بەدەنى باشتر بوون .

بە دەر برینىكى ساكار تر سى بەش ئەگریتەوه :

كە هەست بكات هاندراوه

كە ئامانجى پون دانراپیت

كە ئەو ئامانجە بیته ناو بى ئاگایی تەوه

بەبى ئەوهى كە تۆ بیری لى بکەیتەوه بە ئاگایانە , تۆ دەستت بەسەردا ئەگیرى بەسەر بەشیکى زۆر لە وینەى ئامانجەكانت لەبى ئاگایتا . ئەو وینەى ئامانجانەت ئەوهنده بەهین كە ئۆتوماتىكى كار دەكەن . ئەوه وەكوو ئەوهیه كە تۆ لە فرۆكەیهكدا بیت و فرۆكە كە پرۆگرام كرابیت و فرۆكە كە كۆنترۆلى وىستەكانت بكات . تۆ ئەتوانیت نمونەیهكى تر بەریت كە ئەویش ئەوهیه كە تۆ بەهوى ئۆتۆمبیل لى خۆپى بەرهو شوینىك كە نزیکە لەو كۆلان و جادهیهى كە تۆ پۆژانە بە ئۆتۆمبیل بۆ شوینى كارەكەت دەچى . گومانى تیدا نییه كە تۆ كت و پر لەبەردەم شوینى كارەكەتدا خۆت ئەبینیتەوه لە

باتى ئەو شوپىنەي كە تۆ ئەتەوئى بۆي بچى . ئۆتوماتىك و پروگرامە
پۇژانى يەكەت بەمە ھەلساۋە – لىرەدا ئەۋەيە كە دەيەلانى تۆي بەدەستە
نەك خۆت . ئا ئەم ھىزە كە لە لاي بى ئاگايت دا ھەيە ئەتوانيت كەلكى لى
ۋەربىگى بۆ كاتى بەسود . تۆ ئەتوانيت چەشنىكى تر فىر ببىت كە ئەو وئىنە
ئامانجەت پروگرام بىكەيت لەبى ئاگايتا , وئىنەي ئامانجەت كە زۆر پوون دەبن ,
بەھىز و بەردەست بن كەبتگەيەننە ئامانجەكەت بەبى ھىچ خۇماندوو
كردنىكى بە ئاگايانە .

كاتى ئۆتۆمبىل لى دەخوپى پرودەدات كە تۆ لە شوينى كارەكەت دا خۆت
بىننيتەوہ لە باتى ئەو شوينەى كە تۆ بە نيازى بۆى بچى - ئۆتوماتىكى و
پروگرام كىرنەكەت بەمە ھەلساوه !

بەدلىيائىيەوہ بە ھەمان شىوہ كە وەرزشەوانەكان لە تاقي كىرنەوہكەدا
توانيان سەرکەون بەسەر بەژداربوەكانى تردا سەرەپاي ئەوہش كە ئەمان
بەو شىوہ بەدەنىيەوہ وەرزشيان نەكردبوو .

بىئاگايت دەسەلاتى تۆى بەدەستەوہىيە

ھەندى ئامانجى دانراوى جيا جيا لە ژيانى پۆژانەتدا بى برين ھەيە . ھەر لە
شتى پۆژانەى وەكوو برسەيەتى و تىنويەتى , يان لەوانەيە شتى ئالۆزى
پەيوەندى بىت وەكوو چ جۆرەكارىك ھەلدەبژىرى يان بىر لە چ مانايەكى
بونى ئەم زەوىيە ئەكەويتەوہ .

بى گومان بۆى ھەيە كە ئامانج بىتە بەردەمت يان دەست بە جى بىت ,
ھەندىكيشيان تۆ ھەلى دەگرى لە بەشىكى گەرەى ژيانتا .

زۆر جار تۆ ويئەى ئامانج لەگەل خۆت ھەلئەگرى بى ئەوہى كە تۆ بە ئاگايى
لى يان . ويئەى ئامانجى خراپ زۆر كەس لەگەلئيدا دەژى . ئەوانە لە ترسەوہ
ھىزكۆ دەكەونەوہ كە سەرنەكەون و وەببىنە پىگرمان لەگەشە كردن و سود

له ژيان وهرگرتن . تهنه دهرماننك بو ئه م نه خووشي به بو ئه وهى سهركه وين به سهريدا ئه وهى به كه ماوه بدهيت به وينه ئامانجه باشه كانت كه تواناي ژيانته كه بينه وه و له وينه خراپه كان بدهن . بانيسستيزيش هر به و شيوه يهى كرد كه كاتيك ئه وه لبراردنه دهروني يهى ته قانده وه لاي شاره زايان بو ئه وهى ئه وه پيشان بدات كه هه روه ها ئه ويش له بواري به دهنى يه وه گونجاو بوو كه بتوانيت خالى باش له راكردندا تو مار بكات .
به م شيوه يه ئامانجى باش دروست ده كه ين .
ئامانجيكى باش ئه بيت ئه م سيفاتانهى هه بيت بو ئه وهى خو
تهر خانكردنه كه ت بو پيشه وه بچيت :

- . ئامانجه كه ئه بيت كو نكرت بيت .
- . ئامانجه كه ئه بيت باش بيت / پوستيف بيت .
- . ئامانجه كه ئه بى واييت كه بتوانيت بيگه يتى .
- . ئامانجه كه ئه بيت گه شه ت پى بكات .
- . ئامانجه كه ئه بيت هه لبردارو بيت .
- . ئامانج دوزينه وه ئه بى بتوانرى كه به سهريدا بيته وه .

ئه ته ويت كه ته واوى يه كه له ژياننا هه بيت ئه بى تو كات هه بى بو ئه وهى كه بير بكه يته وه له ريگه ي هه موو حاله ته كانى ژيانته وه پيش ئه وهى كه تو وينه ي ئامانجه كانت شى بكه يته وه . خالئك له سهر ژيانى رابردوت دابنى و بير له ئيستا به دواوه بكه ره وه . ئامانجيك دابنى كه بته وى له ماوهى 3 تا 4

سالدا بیگه ییتی . ئامانجه کهت له ریگه یی ئەم ئامانجه ناوچه یی یانه وه شی
بکه ره وه :

* کار * په یوه ندی * ته ندروستی

شیکردنه وه کانت له دۆخی کرداری پانه بردودا بکه و شیوه یی من – به کار
بهینه . نموونه یه که له ناو ئامانجی ناوچه یی کاره وه . ئەتوانیت به م شیوه یی
بییت : –

(من ئەچم بۆ کاره که م به دلخۆشی به وه و چه ز ده که م که شت فیر بیم –
هه موو پۆژی زیاتر هه ست ئەکه م که چۆن گه شه ده که م له وه به شه
تایبه تی به مدا و سود له وه پێ زانیاننه و هه ده گرم که پیم ده گات له خۆم و
هاوپی کانی کاره وه . ئەمپۆ (میژوی ئەو پۆژه بنوسه) من ئەو ئەرکه یی به
خۆم سپارد بوو گه یشتیم پێی . مانای ئەوه ییش به ته واوی ئەوانه
ئەگریتنه وه) .

بۆ ئەوه یی بتوانیت به دوا یی ریگایه کی دلنیا وه بییت بۆ ئامانجی کی دور
ئەبییت تۆ به شیکی ئامانجه کورته که ت شی بکه یته وه .

به شیکی ئامانج ئەبییت بتوانیت بیگه ییتی له چوار چپوه یی کاتی کدا له 2 مانگ
هه تا 1 سالدا . له گه ل ئەوه شدا ئەوان ئەبییت هه مان سیفات و شیکردنه وه بیان

هه بئى به هه مان شيوه ي وه كوو ئامانجه دووره كان .

يهك به شه ئامانچ له چوار چيوه ئامانجى كاردا ئه توانرئيت وا ببينرئيت .
(ئه مرؤ " ميژووى ئه و رۆژه بنووسه " شوينئيك ده به م له بو چوني تازه مدا
وه كوو زانايهك له ناو ئه وشته دا كه هه زى لئى ده كه م به تايبه تى كار
به ده سته كانى ترش يه نه لام و پيرؤزبايم لئى ده كه ن وه داده نيشين پيكه وه و
بير ده گورپينه وه بوكار كردن . ئيمه كار دابه ش ده كه ين هه تا هه موو پارزى بن .
من خو شحالم به و كارانه و به و راستى يه ي كه له چوار ده ورمدايه و تواناكانم
ئه به خشم به چوار ده ورم و كاره كه ي به رده مم باش راده په ريم . به ته واوى
مه به ستم له مه ئه وه يه كه . . .)

كاتيك كه ئامانجه كانت شى ده كه يته وه هه ول بده رؤر ئاسانيان بكه كه بينه
ناو هه سته كانته وه . تو ئه بئى بتوانيت هه ست به بوئى ژووره كه يان شوينه
كه بكه يت , تو ئه بئى بتوانيت له ويڊا رهنگ ببينى , ده م وچاو , چوارده ورو
سروش , ئه بئى بتوانى گوئيت له وه بيئت كه ئه وترئى له ويڊا چ ده نگيئيك ئه و
چوارده وره پر ده كاته وه .

بير له وه بكه ره وه كه بئى ئاگايت ناتوانيت جياوازى له نيوان ئه وه دا كه
راسته و ئه وه ي كه تو ويئنه ي ده كيشى له فه نتاسيندا بكات . ئه و بئى
ئاگايى يه ت برؤاى ته واوى به و ويئنه به هيزانه هه يه كه تو توانات هه يه
بيهيئنه پيش له ناوه وه تدا .

قسە خوۆشى و دلّ خوۆشى

پى كەنن تايبەتمەندى يەكى راستە قىنە يە

كاتىك نۆرمان كوسىنى پۆژنامە نوسى ئەمىرىكى ئەو وەلامەى وەرگرت كە توشى نەخوۆشى يەكى بى چاره بوو ئەو حالەتەى بى گومان زۆر بە راستى وەرگرت . زۆر بە قولى كەوتە بىر كىرەنە وەو دەربارەى ئەو حالەتەى ئەوى تىدا دەژى و لە كۆتايى دا كەوتە ئەو بروايەى كە ئەو تەنھا خوۆى ئەتوانىت ئەو بەر پرسىارى يەتى يە وەر بىگرى كە دژى ئەو نەخوۆشى يە كوشندە و بە نازارەى بەرەنگار بىت كاتىك نۆرمان كوسىن گەيشتە ئەم بروايە ھەندىكى زۆر لە فلىمى برايانى ماركس و فلىمى كۆمىدىاي تىرى كۆكردە وە . ئەو پۆژانە

تەماشای ئۇ ۋە فلیمانەى دەکرد گول ژمپىرى خۆى بوین ۋ ئۇ ۋ کتیبانەى دەخویندەۋە كە خۆشى ۋ زەردەخەنەى پى دەبەخشی . لە ھەموو ئۇ ۋ ھالەتەنەدا ئۇ ۋ ھەندەى بیتوانیاپە پى دەكەنى . ھەتا كۆتایی بە پى كەنن لەشى ساغ بوو . ئیستا نۆرمان كوسین . لە بەررتین ھالەتى لەش ساغیدا دەژى . كتیب دەنووسى دەبارەى ئۇ ۋ زمونى خۆى لە چارە سەر كەردن بە ھۆى پى كەنن ۋ ۋە دكتورى پىرا پى كراۋە لە چارە سەرى پى دەرمان لە UCLA لە لۆس ئەنجلس .

سود ۋەرگرتن لە ژیان

نۆرمان كوسین پىراى بە ۋە ھیناۋە ھەرۋەكوو پۆزى تر – كە سروشەت لە راستیدا مەبەستى يەتى كە خۆشى ۋ سودى لى ۋ ۋەرگىرى . ئۇ ۋەر تۆ ئۇ ۋ بىر كەردنە ۋە يە لە ناۋتا نەببەت لە كە ساپەتیندا كە ۋابوو ھىچ سەرنى يە . ھەر لە سەدان سال لە مەۋبەر ئىنكارى كەردن لە خۆشى ۋ سود ۋەرگرتن لە ھەموو كلتورى كەدا ھەبوو . ھەندى نمونەى پونى سەرزارى ھە يە – يەكى لە ۋانە ئۇ ۋە يە كە پىاۋىك لە مېواندارى يەتى يە كەدا لە باكورى سوید چەند سالىك لە مەۋبەر مېواندارى كرابوو كە ھەندى كىكى دروست كراۋى كۆنتریان بۆ دانابوو لە كاتى قاۋە خواردندا . كىكە تازە كانیان ھەلگرتبوو بۆ

ئەوھى كە كەمىك وشك بېنەوھ . ئەگەر كىكى تازە بخورايە بەسود بوو بە تەواوى بەلام لەوكاتەدا بە (حەيف) لە قەلەم درابوو !
ئەمىرۇ بەو شىۋەيە نىيە ، بەلام زۆر لەو بۇ چوونە كۆنانە لە ناوماندا دەژى .
زۆر لە ئىمە ئەو شتانە واوئەردەگىر بە شىۋەيەكى زۆر پاستەقىنە بەلام بە شىۋەيەكى زۆر ھەلە ، زۆر جار پەيوەندى بە ھەستىكى نابەجىئى وەكوو خۆتاوان باركردن لە كاتىكدا كە سود لە چىژىكى ژيان وەردەگىر .
لە كۆتايدا ئەبىتە درەوشاندنەوھىك تياماندا كە ھەمىشە بە دواى پىچەوانەى دلخۆشى دا بگەپىن ھەر كە ئەو خۆشيانە دەر كەوتن . ئەمە ھەر وەكوو ئەوھوايە كە پارچە شتىك بە خۆتەوھ ھەلئاسىت لەبەر ئەوھى بەرەنكارى (چاوى پىس) ببىتەوھ ھەر وەك لە زۆر كلتوردا بلأوھ .

خۆشىيەكان بە راستى وەربگرە

(نۆرمان كوسىن) ئازارى زۆر بەھىزى ھەبووھ ئەو ئەوھى دۆزىيەوھ كە تەنھا 10 دەقىقە پىكەنن ئەتوانىت وا بكات كە دووكات ژمىر خەوى بىئ ئازار بگەيت . ھەستىشى بەوھ كرد كە لەو ماوھى پىكەننەدا ھەوكردن لە لەشدا كەم دەكاتەوھ . ھەموو ئەو بۇ چون و تاقى كردنەوانەى بە تەواوى پاستن .

**پئڭه نینی راست و به دل ههستی خوش له هه مووئه ندامه کانی
له شتا دهرده خات .**

زۆر له زانست خوینهران ئه وه یان دلنیا کردوه ته وه که کاتیك ئیمه
ته ندروستی دهرونیمان باش بیئت به ده نیشمان باش ده بیئت . وه به
پنچه وانه یشه وه . کاتیك که ئازار به غه میکه وه ئه چیژین , دوودلین , سه ره
خۆشی و بیزارین له و کاته دا ئه ندامه کانی ناوه وه مان خراپ کارده کهن ,
به ره نگاری له ش لاواز ده بیئت و ئیمه زیاتر بو نه خۆشی وه رگرتن ناماده
ئه بین .

پئڭه نین و خۆشی له لایه کی تره وه به ره نگاری له شمان به رزتر ئه کاته وه بو

ئاستىكى يەكجىر بەرز . مۇڭقەمتر خۇي بە ناساغ ئەزانىت كاتىك كە مۇڭقە
بە راستى دىلخۇش بىت و ھەست دەكات لە ژياندايە و دوا پۇڭ بە دلدانە و ھەيەك و
لا فېربوون ئەزانىت .

ئەم ماو ھەرگرتنە ھىدى ھىدى ئەبىت تەواو ھەر بىگىرېت و بىتە ناوتە و ھە . زۇر
كەس ھەيە وا ئەزانىت كە خۇيان تەواون و لە و بوارە و ھىچيان پىويست
نە ماو بە لام ئەگەر بىتە سەر راستى يەكە ئەوان بە شتى نىگە تىقە و ھە
دە تلىنە و ھەستى لە ژىر پى خستى ئاواتە كانيان ئەبىن .
لە و كاتە دا زۇر جار نە خۇشى و ھەكوو دلىيا بوونە و ھەيەك يەت لە بارودۇخى
تەندروستى ئە و كاتە ي تۇدا .

قىسە خۇشى بە سەر فشارە كاندا سەر ئەكە وىت

لە وانە يە ھىشتا ئە و نرخی خۇي ھەبى كە لە شت بخلە تىنى بە ھەندى
شىۋازى دەرونى . پىكە نىنى راست و لە دلە و ھەستىكى خۇش بە ھەموو
ئەندامە كانى لە شت ئەدات .

له كاتيكدا كه تو بيركردنه وه نيگه تيفه كانت ئه دهين به گز پي كه نين و قسه ي خوش دا ئه توانيت كار بكه يته سهر فشاره كانت (ستريسن) دلّه پراوكي و غه مباري . كاتيڪ كه تو پي ده كه نيت زوربه ي ماسولكه كاني له شت ئه كه ونه كار كردن و تو شيوه يه كه له وهرزش كردن تيايدا پرووده دات كاتيڪ سنگت , ناوپه نچكت , دلّت , سي يه كانت و جگه رت دوجاري كار كردنيكي به هيز ده بن .

پي كه نين هه ندي كار دانه وه ي ته وژمي خوين به رده دن له ميشكدا و له تو يكي ميشكه وه بلاو ده بيته وه و ته نانه ت كاريش ئه كه نه سهر هيپوتاله موس و هيپوفيسن . ئه مانه چه قيكن بؤ زياتر دروست بووني هورمونات كه زور جار ئه بنه هوي خيرا يي چالاي هورمونه پرژينه كان , كه سور ي خوين , كار كردني دلّ , لوه كان و هه ندي كوئه ندامي ترن .
له م باب تانه هه ن كه لاي راستي ميشك زياتر چالاي كيمي ايي ئه كات و كه نازار كوژه كاني له ش به ره مه كاني خو ي به تونگي به رز ده كاته وه .

خوشی ته واو كه رو چاك كه ره وه يه

پي كه نين ئه توانري وه كو پا ككردنه وه يه كي دهرووني ببينري ت كاتيڪ كه له رزه ي پي كه نين له له شتا ته واو بوو ليداني دلّت له ئاسته به رزه كه يه وه

دادەبەزىت و يەتەوہ ئاستە ئاسايىيەكەى خۆى و ماسولكەى ھەيكەلىشت تەواو خاودەبنەوہ . لەش و ھەستت ئەگەنە ماوہدانىك لە خاوبونەوہدا , پىشوو ھاوكىش .

ئەم چالاكىيە تەواوكردن و چاككەرەوہيە بەھۆى پىكەنىنەوہ تاقى كراوہتەوہ لە پەيمانگاو نەخۆشخانەكاندا لە ئەمريكا لە زۆربەى شوپنە چاودىرىيە پزىشكىيەكانەوہ بەھۆى دروست كردنى ژوورى تايبەتى بەناوى ژوورى (مەزاج) لەویدا نەخۆشەكان چارەسەر دەكرىن بەھۆى پىكەنىن و خۆشىيەوہ . ئەم شىوہ تەراپىيە بەكاردىت بە شىوہيەكى زانايانە بۆ تەواوكردنى چارەسەرە دەرمانسازىيەكان و چارەسەرە دەرونىيەكان .

پىكەنىن خۆى يەككىكە لەبەشەكانى خۆشى و ھاوسەنگى دەروونى . بى گومان نالىين كە تۆ بۆى بە چواردەورتا و پىكەنىت ھەموو پۆژى . بەلام تۆ ئەبىت داوا لە خۆت بكەيت كە ھەول بەدەيت كاريكەيتە سەر ھەموو ھەستەكانى خۆت . بۆئەوہى تۆ ئەوہ بتوانىت تۆ پىويستە زياتر بىركەيتەوہ لەوہى كە تۆ كىيت و لە كویدا خۆت دەبىنيتەوہ لە ژيانتا . ئەتەوى بگەيتە چ ئامانجىك و ئەبى چ رەفتارىكت ھەبىت بۆ ئەوہى بە باشتىن شىوہ بگەيتە ئامانجەكەت .

بەختىك بە خۆت بدە

ئەمە بەراورد كردنىكە لەگەل ژيانى وەرزشىدا ئەگەرپىتەوہ شوپنى خۆى . پەيوەندىيەكى زانراو ھەيە لە نىوان ئەوہدا , كە تەندروستى و باش بىت

كاريش بكهيت . بويه يهكك له گه وره ترين ئهركه كانى دهرن ناسه كانى
وهرزش ئهويه كه تهماشاي وهرزشه وانه كان بكن له پالوانى يه تيه كانياندا
كه بزائن ئه وهرزشه وانانه ئه وهسته باشان يان پيماوه ئه گهر هله ش
بكن له ناو يارى يه كه ياندا .

ئه گهر ئه نجاميكي خراپ - بو نمونه ليدانى توپى يارى گولف - ههستيكي
خراپ بدات به دهستى يارى چى يه كه , مهترسى زور ئه بى كه ئه وه هله يه
ههله ي تريشى به دودا بهيئى .

بىر خوئى بهينه ره وه كه چيمان ووت پيشتر دهر باره ي ئه وه ي كه بى
ئاگايان ناتوانيت ووشه ي نا - نه خير - شى بكا ته وه . به خوئ بلى ي له
كاتى توپه دانتيك (ئيستا من نابى , به هله توپه كه بنيرم) له و كاتدا
ناوه وت ئه وه ده بينيت كه چون توپه كه بهرز ده بيتته وه و به هله ده پروات .
له جياتى ئه وه واى تيگه يه نه (ئيستا ئه و توپه زور ه جوانى ئه نيروم بو
شوئى مه به ست) . ئه وه بىر كرده وه يه كى دلنيا تره - بىر كرده وه ي
پوستيف مانا كه ي له شوئى خو ياهه تى . ههستى برده وه كارى گه رى يه كى
به هيئى هه يه كه ههست ده كه يت كه به راستى شته كان باش ده پون . به
دلنيا يى يه وه گوئت له و به سهر هاته فهنتاسى يه ميژوى يانه بووه كه چون
يارى چى يه كان كارى سهر سورهيئنه ر يان له هه ندى جاردات تومار كرده وه .
مهترسى ههستى برده وه پيچه وانه كه ي ئه وه يه كه ههستيكي به هيئت هه يه
كه زور گه وره يه و چووه ته ناوته وه كه ههست به دوراندن ده كه يت .
به داخه وه كه زور كه س گىريان خواردووه له وهسته دا ته نها له وهرزش و -
پيش بركى دانا بهلكو ئه وه به هانه يه بو يان كه له زور به ي كاتى ژيان ياندا بو
خويانى بهرئه دن .

له گه ل ئه و بىر كرده وه دا كه پيشتر چيمان ووت دهر باره ي باس كرده ي خو ي به

شېۋە يەككى نەگۈر تۆ ئەتوانىت بە ئاسانى وا بېروا بىكەيت كە چەند مەترسى
زۆر لە خۇ ئەگرىت كە بە ھەمىشە يى ھەستى دۆراندنت لەگەلتا دابىت .

(من ھەروا بوم كە ھەمىشە بى بەخت بىم - ھەمىشە من ھەمە)
(چەند سەيرە كە ئەمپۇ شتەكانم باش بۇ چوۋە پېش - بە يانى خراپ
ئەبىت بە دىئايى يەوہ) . ئەم جۆرە بېر كىر دىئەوانە تۆۋ زۆر دە چىنئى و
يەكجار كارىگەرى ھەيە بۇ سەر بى ئاگائت .

ھەست لە بەردەمتا دابىئى

بۇ ئەوہى ئىمە تەندروستىمان باش بىت پىۋىستە ھەول بدەين كە ھەستى
تەندروستى باشىمان زوو زوو بۇيەت . بە دىئايى يەوہ كە تۆ لە ناختەوہ
ئەزانىت كە ھەستى پۇستىف بە تەنھا بە ھۆى كارىگەرى دەرەوہ نى يە ئەگەر
بەم شېۋە بەو شېۋە يە بوايە لە باتى ئەوہ ئەو كاتە من . . .) ئەمە يەككە
لە ھەرە بلاوترىن ھەناسە ھەلكىشانى نا ئومىدى كە لە ناو خەلكىدا ھەيە .
شېۋە يەككى تر كە بېر كىر دىئەوہ باشەكانت و ھەستەكانت بخەيتە بەردەمت و
ھەولبدە دووبارە يان بىكەرەوہ ئەوہ ندى لە تواناتدا ھەيە , ھەموو يارى
چى يەكانى گۆلف ئەزانن كە ئەوہ چ ھەستىكە كە تۆپەكە دوربىنرېت -
ئەوانەى كە بە توانان باشتر توانىويانە ئەو ھەستە لای خۇيان بەيلنەوہ و
بچىتە ناو كە سايەتى يانەوہ . ئەوانە كە تۆپەكە نەزۆر و نە كەم ئەنېرن واتە

لیدانی تۆپه که یان تاراده یه که باشه نه گهر بیان توانیا یه که نه وهسته خو شه
بخنه به رده م و زورجار بۆ خو یانی دووباره بگردایه ته وه نه بونه یاری چی
ناودار . نه وه نه ته کنیکه یه که وا به نامه کانی وه رزشی دهرونی نه توانی
پیتی بگه یه نی و سود به خش بن بۆت .

ئیسنا و لییره بژی

شیوه یه کی تر بۆ زیاتر سود له ژیان وه رگرتن نه وه یه که تۆ پیوسته
فیربین که لییره و ئیسنا بژیت . کاتی که مرۆف ناماده نه بیته له و شتانه دا
که پرووده دن له ئیسنادا که واته نه و مرۆفه به ته واوی ناژی . له گه ل
نه وه شدا به ته واوه تی ناسایی یه که مرۆف یان پشت ده کاته وه بیرگردنه وه کانی
تۆ نه و شتانه ی که پروویان داوه یان پرووده دات . نه وه به برپاوه په یوه ندی
به وه وه هه یه که زور که س ناویریته بژی به بی گه پانه وه ی دلنیا یی . نه وه
ئارامتره که بۆ پیشه وه یان بۆ داوه بیر بکه یته وه له جیاتی نه وه ی که
هه موشت ته رخان بکه یته بۆ نه و ژیا نه ی که هه یه له ئیسنادا . به نامانجیکی
ریکوپیکی باشه وه پیوست ناکات و ابیت ! له بهر نه وه ی نه گه ر تۆ
نامانجه کانی خو تته دانا که خو ت هینابوت له ناو جه رگه ی پیوستیه کانتوه
نه و کاته تۆ به ره و پیشه وه راده کیشری به ره و نامانجه کته به خواستی
خو ت و هیزی خو ت . نه مه په یوه ندی یه کی له یه که نه دهره . یه که مجار که تۆ
نامانجیکی باشت دانا بۆ ژیا نی خو ت نه و کاته تۆ نه توانی کۆنترۆلی بکه یته .
نه و کاته هیچ ترست نابیت که سه رنه که ویت و تۆ هه ست به ئارامی ده که یته
له خو تا له جیاتی نه وه ی که خو ت بده یته ده ست پروودا وه کان .

تۆ بەرەو ئامانجەكەت رادەكیشرییت

كاتیك كه ئامانجەت داناو كه تۆ خۆت بەپراستی هەستت هەبئ بۆ ئەوكاتە دەرونەت داوا دەكات لە خۆی كه بەرەو ئامانجەكە كار بكات تۆ ئەتوانیت كاتەكە تەرخان بكەیت پێش ئەوەی كه ئامانجەكەت پەربەیتەوه بۆ ئەوەی كه سود لە پێگاكانی وەرەگرت . تۆ ئەتوانیت ترس لە خۆت دوربەیتەوه كه سەر نەكەویت لەبەر ئەوەی كه سەن ئەوەی كه تۆ زیاتر كه بتوانیت و پێویستی بەوه هەبئ كه باس لە باشی . . خۆ تەرخان كەردنەكەت بكات بۆ ئەوەی كه بە ئامانجەكانت بگەیت . تۆ وات لێیت كه بتوانیت ماوه بە خۆت بەدەیت كه سەر نەكەوتن بە شیوەیەكی وەكو ئەزمونێكی بەسود ببینی لە باتی ئەوەی كه بە دۆراندن و هەلەئە ئێمانی بزانی .

لە دُنیا بون و گەران بە شوین شت زانینە تازەكاندا بۆ ئێمان تۆ ئەبینیت كه هەموو هەنگاویك و بەسەر هاتیک وەكو یەك شوینی دابەزین وایە بۆ روداوی خۆش و شت دۆزینەوه لە باتی كۆتایی شوینی دابەزین .

بە یارمەتی یەكێك لە هەستە خۆشەكان لە خۆتا و خەلكی تردا تۆ گەشە ئەكەیت هەروەها بە تواناكانت خۆشی وەرەگرتی لەو كاتانەدا و سود لە پۆزانی ئێمانت وەرەگرت .

كاتیك كه مەلەوانی بە ناوبانگ (پێر ئەرفیدسۆن) وەستا بوو لە شوینی

یهکئ له خهونه ئامانجیهکانیدا و مه‌دالیای ئالتونی وهرگرتبوو له پالەوانی یه‌تی ئه‌وروپادا له مۆسکۆ به‌م شیوه‌یه‌ ده‌ربیرینی خۆی ووت که پیویسته‌ لی‌رده‌دا باس بکری‌ت .

(ئه‌مه‌ هه‌ستیکی زۆر خۆشه‌ له‌به‌ر ئه‌وه‌ی که من چه‌ند سالیکی زۆره‌ خۆم بۆ ئاماده‌ کردوه‌ . به‌لام له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا من پیویسته‌ بلێم که ئه‌وه‌ی پووی‌داوه‌ له‌ ریگا که‌م دا گرنگتره‌ له‌وه‌ی که ئیستا پووی‌داوه‌) .

ھېزى تازە گەرىتىنى

كاركردن لە ماوەى خەوتندا

پۆژىك لە سالى 200 كاندا پيش لە دايك بوونى مەسىح زاناي فيزيكى يونانى
ئەرخەمىدس خۆى ئامادە كرد بۆ ئەوەى كە لە ھەوزىك ئاودا خۆى بشوات لە
گەرماوى شارەكەدا (سىراكوسا) لە سىسىلن . ئەرخەمىدس دوو دل بوو –
تووشى گىفتىكى زەحمەت ببوو لە قورگىدا .

مهليكي ئو سهردهمه كه وتبووه گومانه وه له وهى كه تاجى مهليكي يه كهى به شه وقى دا له سووك و هه رزان ده چيٽ - ئايا كابراى دروست كه رى ئه م تاجه فيلى تيدا كر دووه و زيوى تيكل كر دووه له گه ل ئالتونه كه دا بو ئه وهى قازانج زورتر بكات ؟

ئيسئا مه ليك داواى له ئه رخه ميئس كر دووه كه بيري له وه بكاته وه كه ئه و مه سه له يه چونه , به لام بئ گومان به بي ئه وهى هيچ ئه زينيكي ئه و تاجه گران به هايه ي مه ليك بدات . گرفته كه ئه و فيسيؤلوجه يونانى يه داگير ده كات و پشوى لى هه لده گري , ئه و پيوسته كه ئه و گرفته چاره سه ر بكات , به لام ئيسئا ئه و ئه بيت خوى خاوبكاته وه به خوشينيكي گهرم و بير له هيچ شتيك نه كاته وه . . . كاتيڪ كه ئه چيٽه ناو حه وزه ئاوه كه هه ست ده كات كه چون ئاوه كه سه ر ده كه ويته سه ره وه به ليوارى حه وزه كه دا ديته خواره وه . كت و پر گرفته كه چاره سه ر ده كات هه روه ك بروسكه يه ك له ئاسمانىكي ساف و پوون . ئه رخه ميئس هه لئه ستيته سه ر پي و له حه وزه كه يه ته ده ره وه و ده ست به راكردن ده كات به ناو جاده كاندا به ره و ماله وه به ده نكيكي گيراوه وه هاوار ده كات (ئيورىكا ! من دوزيمه وه) .

مهنتیق دووربخهروهه

میژوو کلاسیکه و نه گهر نه شتوانن سویند بخویت که پروداوه کان ئاوا بووه به ته و اوته تی نه و کاته زور شوینی بو چوونه .

پروداوه کان تاراده یه که به پروونی باسکراون که چون تازه گهری له گرفت چاره سهرکردنا له کاردایه .

یه که م جار گرفته که سهر به رز ده کاته وه و نیمه ش همه جهوره نه م لاو نه ولای بو ده که یه و بیرى لی ده که یه وه که چون چاره سهری بکه یه . نیمه بولّه نه که یه , هه ولّ نه ده یه که مهنتیقی بیر بکه یه وه , لیکنده وهی راستی نه که یه , شت نه خینه سهری و لی که م ده که یه .

له کوتایدا نا چار ده بین که گرفته که مان بخه یه لاوه و بگه پین به دوی پشویه کدا . له و کاته دا چاره سهر کردنی گرفته که سهر دهرده هینیت زور به بی چاره پروانی له ووشه ی (نا) که وه ! نه وه وایه که گرفت چاره سهرکردن سهر دهرنا هینیت له ووشه ی (نا) وه به لکو له بی ناگایمانه وه , له نزیکه وه بریار دراوه له هه ولّه شاراوه کانی گرفت چاره سهرکردنا که ناوی دهریت به به ناگابوون .

له ویدا له به ناگابونماندایه – نه توانین هه لسوکه وت له گهل گرفته کانه ماندا بکه یه به هه موو شیوه کانیه وه . نیمه له ویدا نین به بی ته گهره له و پروداوانه و چالاکی یه مهنتیقی یه کانی لای چه پی میشک به لکو هه موو کار کردنه کانی میشک نه توانیت هاوکاری بکات له گه پان به دوی چاره دوزینه وه دا .

ئىمە ئەتوانىن كار بكن له گەل ھەموو تواناكانمان و واز بهينين له و ھەستەى ناوھەمان كە بەشيكە له كەسايەتيمان , گەپان بە دواى ئەو پارچە بچوكانەدا شل بكن كه مەنتيق نايان دۆزيتەوھ .

بیر کردنەوھ کانت شل و بەرەلابكە

بۆ زۆر له شەرقىيەكان ئەم بابەتە زۆر شیتانەيە – سەرەپای ئەوھيش كە خۆيان بەباشى دەزانن كە بەو شیوھيە يە .

بۆ دل دانەوھى ئەو دوو دلپانە كۆمەلئى راپۆرت ھەيە لە .زانستە بەرزە بپروا پى كراوھكانەوھ كە مادەى گرفت چارە سەرکردنيان خویندووھ ھەموو دەست بۆ ئەوھ دريژ دەكەن كە گرفت چارە سەرکردن بە يارمەتى كارکردنى ھە ردوو لە بەئاگايى و بى ئاگايى يەوھ ئەبیت كە بەھۆى راستى لە ئامانجەكەدا . لە ئاستى بە ئاگايى دا بپرکردنەوھكان ئەتوانن بە بى ھيچ پيگە لى گرتنيكەوھ ئەجولئين . سنور سادەكاني بپرکردنەوھ ئەكوژينەوھ وھ پەيوەندى نوئى و تيكەل بونيك سەرھەل دەھينيت كە بپر کردنەوھ بە ئاگاکانمان ناتوانيت بيان ھينيتە پيشەوھ . بەئاگايى لە قەفەزىكدا بە ھۆى بوونى راھاتنئىكى زۆر لە بپرکردنەوھكانمان كە ئەگۆرپيت لە مروفئىكەوھ بۆ يەكئىكى تر . لە كلتورى بۆ كلتورىكى تر .

دۆزىنەۋەى چارەسەر سەرکەۋتە

لە زۆربەى مۆدىلەكانى زانستا دەربارەى دۆزىنەۋەى چارەسەر باس دەكرىت كە ھەستىك . ھەستىكى كت و پىر كە بە چوار دەورتايەو دىنە بىر كىرەنە ۋە كانت . بىرۆكەى نۆى دىنە پىشەۋە كت و پىر ۋبى چاۋەپوانى . لەگەل ئەۋەشدا ئەۋەندە زۆر دەبن ۋەكو لەبەردەمتا لەسەر قاپىك دەبىرپىن دەربارەى بروسكەى بىرچوونەۋە بە شىۋەيەكى جۆراو جۆر باس دەكرىت . يەكجار زۆر لە زانايان و ئەۋانەى كە لە بوارى زانستا شت دەدۆزىنەۋە گەۋاھى ئەۋا يان داۋە كە بىرپىنى لە بىر كىرەنەۋەدا بەسەر ھاتىكە كە بەدوايدا گەپاون و كە بەردەۋام بوئىكە لە ماۋە پىدانى تايبەتى دەرۋنى كە پىى ئەبەخىرى لە ھەستى سەرکەۋتنى بەھىز ، ووزەيەكى بەرز و شىۋەيەكە لە دايك بوونى دەرۋنى .

كەرەستەى كار كىرەن بەدە بەمىشك

سەرەپاى ئەۋ ھەمو شتەى ئەۋترى لەم بارەيەۋە پاستىيەكى قول لە ئىشارە پىكرىنى ئەدىسۆن ھەيە كە گرفت چارەسەر كىرەن پىك ھاتوۋە لە 5% ى ئارەزۋوى چوونە ناۋ بابەتەكە و لە 95% ى كار كىرەنە لە ناۋەۋە

(transpiration) . بۇ ئۇەى بە ئاگایمان بتوانیت کاربکات پیوسته
کەرستهى هبى و ئو کەرستانهش پیک هاتبى به هوى گه پان به دواياندا
به ئاگایانه دواى هموو راستى دۆزینه وهیه که پیوسته بۇ ئۇەى که ئو
ئالۆزى ورده کارىیه دابنىى .

له سه رتادا کاتیک به ئاگایانه فشارده که یته سه ر خۆت بۇ دۆزینه وهى
چاره سه ر و هیلاکى کردى ئیتر ئوه کاتى هاتوو که تواناکانى بی
ئاگابونت به کاربهینى .

شیوهیه که تاقى کراوته وه ئوهیه که (له سه ر شته که بخهویت) زۆر له و
که سه به توانایانهى که له بواری تازه گه رى و چاره سه رکردنى گرفتدا کاریان
کردوو شهویان به کار هیناوه بۇ ئوهى تازه گه رىیه که دروست بکن . ئو
ماوهیه له نیوان خه وو به خه به ربوندا ههیه زۆر گرنگى ههیه له دروست
کردنى تواناماندا هه ر له و حاله تاندا بیروکه کان نه گوزانه وه بۇ پانتایى له و
کاته دا بی ئاگایى په یوه ندی به به ئاگایمانه وه ده به ستیت ئوه ش په یوه ندی
به وه وه ههیه که ئیمه ماوهیه کی تایبه تی ئه برین له خه وندا . لیکن له ره وه کان
ئه مه ناوده بن به قوناعى ئه لف و بی به هوى ئو شه پۆلانه ی له میشکدان که
ئه پیورین به تایبه ت له نیوان خه ون و به خه به ربوندا هه مان شه پۆلى
E E G له 8 – 12 شه پۆل له چرکه یه کدا نه توانیت تۆماربکریت له
زۆر شیوه ی میدیتاشوندا , بۇ نمونه یوگا .

کاتى خۆی پیش ئوهى که مرؤف بتوانیت E E G پیشوی وینه ی خۆ
هیئانه خه یال دۆزرایه وه که پیش ئوهى بخهویت کاریگه رى تایبه تی هه بوو .
یه کیک له و چه شنه ئاسانانه ی که کار ده کاته سه رت ئوهیه که له گه ل خۆتدا

قسە بکەیت پېش ئەوہی که بخەویت .

خۆت بېر بار بده که چی پېرۆگرام بکەیت له بې ئاگایندا و دووبارە ی بکەرەوہ چەند جارئ له دلئ خۆتا له کاتیکدا که خەریکه خەوت لی دەکەوی . ئەگەر ئەمە وەکو هۆنراوہیەک یان پتەمکی خۆشی هەبوو ئەو کاتە ئاسان تر دەبیت که زۆر جار دووبارە ی بکەیتەوہ . بەخۆشحالی یەوہ شتی بۆ زیاد بکە که تۆ بە ئارامی و خۆشی یەوہ دەخەویت .

ئەگەر تۆ خاوبونەوہی لەش و دەرون بەکار بھینی له کاتی خەودا تۆ پشوو خەویکی پر له ئارامی پی برین بۆ خۆت پادەخەیت که لەش و دەرون ئارامی تەواوی پی دەگات .

خەو وەکوو یارمەتی یەک وەر بگرە

بەدنیایی یەوہ خۆت بەسەرت هاتووہ که برۆیت و پالکەویت له گەل گرفتیک ی سەخت دا وەکو هاوپی یەکی شوینی نووستن و پاشان بە کۆمەلئ لق و پۆپی گرفت ی تازەوہ بەخەبەر ئەبیتەوہ و چۆن ئەو پرسیارانەت بۆ وەلام دەدریتەوہ .

هەندئ جار بەختت هەیه که بەخەبەر ئەبیتەوہ بە چارەسەر و وەلامی کۆمپلێتەوہ له مێشکتدا , هەندئ جار لەوانە یە بېرت بېت که له نیوہ شەودا بەخەبەر ئەبیتەوہ و چارەسەرەکەت له مشتایە , بەلام لەدوایدا وون بوو ئەبیتەوہ . ئەوہ پیویستی بە تەکنیکیک هەیه که ئەو ئیشە ی تۆ پی ی هەلساوی بیھیلێتەوہ بەبئ ئەوہی که بە ئاگابیت لی . تەکنیکیک ی ئاسان ئەوہ یە که هەمیشە کاغەز و پینوست لەلادا بېت . یان تەجیلکی بچوک بۆ

ئەوھى كە كلىلى ووشە كە بلىت و تە جىلى بگەيت .

گرنگى يەكەى ئەوھى كە بىرۆكە كان بگريت لە ھاتو چۆياندا –
ئاگادارى يە كان لە بى ئاگايما نەوھ ئەگينا ئاسانە بيان دۆپىنن و لە
دەستمان بچىت .

ئەدىسۆن ھەمىشە لىستە يەكى دەكرد بە شەودا بۆ ئەوھى ئەو شتانەى كە
دەيە وىت ھەتا سبەينى جى بە جى يان بكات . وائتەر سكوۆت ھەمىشە وای
دەوت كە بۆ بىرۆكە دەگەرا !
(ھىچ نى يە , سبەينى كات ژمىر 7 ى بە يانى لە بەردە ممدان) . بەلى ,
تەنانەت نمونە ھەيە بۆ ئەو تازە گەيە گرنگانەى كە لە كاتى خەودا
دۆزراونەتەوھ كە لە كۆتايى دا خەلاتى نۆبل لە كىمىادا وەرگرت گەواھى بۆ
ئەوھداوھ كە بىرۆكەى لە كاتى خەودا بۆ ھاتووھ كە چارەسەر بووھ بۆ
گرفتە كانى .

رۆژى 15 دەقىقە بۇ خۆت تەرخان بگە !

گوئى له كاسيئت بگره و گهشه به تايبه تمه ندى به كانت بده .

ئەم كىتېبە بچووكە ئەيە وئيت بىر كىردنە وە كان بە خەبەر بكاتە وە كاتىك كە تۆ ئەم كىتېبەت خوئىندە وە له كۆتايىدا ئەكە وئيتە ئەو بىر كىردنە وە يەيە كە چ شتى پاستە .

ئايا بە پاستى ئەتوانرئيت كار بگرئتە سەر بئ ئاگايما ؟

ئەتوانرئيت مروؤفئىكى نا دلنيا بپوا بە خۆ بوونى بە هئيز بكات بە دەستى خۆى ؟
ئايا ئەتوانرئيت كە خۆت خاوبكە يتە وە و چيتر (سترئيس) فشارى دەرونى هئلاكمان نەكات ئەگەر چى ئە وە ندهى كارە كانى خۆشمان جئ بە جئ بگە ين ؟
هئچ شئواؤزئىك هەيە كە مروؤف بگە يە نئتە ئامانجە كانى بە بئ هئچ خۆماندو بونئىكى بە دەنى و دەروونى ؟

ئايا ئەتوانرئيت پاهئىنان بە خۆت بگە يت بۆ ژيانئىكى خۆش و پپ له گە شه كردن ؟
كە تەنھا مروؤفئىك هەيە كە بتوانرئيت وە لامى ئەم پرسىارانە بداتە وە ئە وئيش –
تۆ خۆتئيت ! ئەگەر تۆ هەست بە وە بگە يت كە بە پاستى هەول ئە دە يت كە وە
بوو يەك جۆر وە رزش هەيە بۆ تۆ . وە رزشئىك كە تۆ ئەتوانرئيت پئى هەستئيت
بە بئ ئە وە ي هئچ له پۆشتنى ژيانئت بگۆرئى .

تۆ تەنھا پئويستت بە 10 – 20 دەقىقە هەيە له پۆژئىكدا كە گوئى لە و

كاسيٽانه بگري بهيٰ هيچ بيٺار بونيڪ له چواردهوره وه بۆت وه بهيٰله كه
لهش و دهرونت خاوبينه وه .

دكتور پروفيسور لاش – ئيريڪ ئونيستولّ كاري بۆ چهند كاسيٽيڪ كردوه
كه كۆكراونه ته وه و هموو به ناوي
(وهرزشي به په پره و له گهشه كردني كه سايه تي دا)

ئو كاسيٽانه هموو پي كه وه پروجرامنيڪ له خو ده گرن كه ههنگاو به ههنگاو
يارمه تيت ددهن كه بگه يته به هيٺ ترين و قولترين تواناي كه سايه تي وه .
له كاسيٽه كاندا شيكراوه ته وه كه چؤنيان به كاربهيني .
وه رزشه كان كه ميڪ كات دهبه ن به و شيوه يه ي كه دانراوه كه پؤڙي 15
ده قيقه يه له پؤڙيكا به ماناي 5 پؤڙ له ههفته يه كدا .
به لام ناگاداري ئوه به كه ئو 15 ده قيقه يه يه كجار به خشنده و زانستانه يه
– وه هيچ گهره نتي يه كه نه دراوه كه ژيانت بگورپي له ماوه ي شه وو پؤڙيكا .

ئو ته ويٽ به ختيڪ به خۆت بدهيت كه ببه يته ئو مرؤقه ي كه ناوت
لينراوه ئو كاته ئه بيٰ ئو وهرزشانه بكه يت به پاستي . هموو
ئو به رنامانه ته نها چوار مانگ ده خايه نيٽ .

چوار مانگ له وانه يه زؤربه يٽ له به رگوي ماندا ؟ كاتيڪ كه ده ست پي ده كه ين
له وانه يه زؤر به لاوه سه يريٽ كه وازي ليٰ بهيني . وهرزشه كه له خويدا هيچ
په له و زؤريكي تي دا ني يه . به پيچه وانه وه ئاسانتر ده بيٽ و له ته واوي ئو
پؤڙه دا بيري ئو به رنامه يه ده كه يت كه ته نها چهند چركه يه كه بۆ خۆت چهند

هیزو خوشی ژیانته داتئی بۆ ئه و پۆژه و بۆ ماوه یه کی درئژ تر .

پروگرامه کان بهم شیوهیه دیارن له پۆژه کاندایا

هفتهی 1

تۆ فیژ ده بیت که خۆت شل بکه یته وه له هه موو ماسولکه کانی له شتا .

هفتهی 2

خاوبونه وه که قول تر ده بیته وه و هه تا بئ زوتر ئه یگه یته

هفتهی 3

تۆ فیژ ئه بیت که په یوه ندی به بئ ئاگایی ته وه به سستیت . پاهینان له سه ر هینئوس که له ویدا ژوریککی ده رونت دروست ده که یته .

هفتهی 4

تۆ وه رزشی ده رونی یه که قول تر ده که یته وه به یارمه تی وینه دروست کردن و وینه ی ناوه وه ته وه .

هفتهی 5

وهرزشی برپا به خوبون . تۆ ئەگەیتە ماوەیەکی بە ئاگایی جیاترە لەویدا که
پەخنە نیگەتیڤه کانی خۆت کهم دەکەن وە تۆ زیاتر کراوە دەبییت بۆ
وهرگرتنی ووشەى پۆستیف بە و شیۆهیه تۆ سەرچاوه کانی خۆت بە پروونی
ئەبینیت بە برپاوەکی بە هیۆه وە .

هفتهی 6

بەردەوام به له وهرزش که تواناکانت بینى له پروناکی یهکی نوێ داو ئەو
هسته پۆستیفانه بگهیهنیت به بی ئاگایت .

هفتهی 7

ئێستا تۆ ئەچیت بەرەو ئەوهی که هاندەرێکی بە هیۆبیت بۆ خۆت بۆ گەشه
کردن . تۆ ئەتوانیت ئامانجی کۆنکریت دابنێی بۆ ئەو شتانهی ئەتەوی
بیگهیتێ له ناوچهی جیا جیادا – بۆ نمونه تەندروستی , هەستی ژیان , کارو
پەیهەندی یه تایبه تیه کان .

هفتهی 8

تۆ فیۆر دەبییت که ئەوهی تیپه پری توانایهکی پی داوی بۆ دوا پۆژیکى باشتر .
پاهینان لەسەر گرفت چاره سەر کردن .

هفتهی 9

تۆ چاو دێره کهی ناوه وهی خۆت دەناسی – چاره سەر کردنی هەموو

گرفته كان له لای خۆته .

ههفتهی 10

به هۆی پشویهکی قولوه ئاسانتر ئه توانیت به سه رها ته کانت به کار بهیینی که له خۆتا هه ن . تو فیڕ ئه بیت که ههسته پۆستیقه کان بانگ بکهیت که به ستراون به و شتانهی که پوو ده ده ن ئیستا له تۆدا و له داها تودا .

ههفتهی 11

لیڕه دا تو فیڕ ئه بیت کار بکهیت له کاتی خه وتندا . چاودیره کانت یارمه تی کۆنکریتت ئه ده ن ده رباره ی ئه وه ی که چۆن بتوانی له کاتی خه ودا تازه گه ری و چاره سه ره کانت زیاتر بکهیت .

ههفتهی 12

ئارام و خۆشی . ئه م به رنامه یه وینه ت ئه داتی وا ده کات که تو ئه و هه ستانه لای خۆت به یلیته وه له ئارامی و دلنیایی و خۆشی ته نانه ت دوی وه رزشه که ش .

ههفتهی 13

له ریگه ی ئه وه ی که فیڕ ببیت راستی به کان به شیوه یه کی خۆشتر شی بکه یته وه ئه توانیت بگه یته ئه و دوری به ی که له نیوان تۆو په یوه ندی به نیگه تیقه کانداهه یه .

هفتهی 14

تۆبەردەوام وەرزشی ھەوہس و تازەگەری دەکەیت ، لەگەڵ گەرفت چارەسەرکردندا . ناوەرۆکی بەرنامەکە (برابیل ستۆرمینگ) ە کە یارمەتیت دەدات کە زۆر شتی تازە فێر ببیت .

هفتهی 15

لێرەدا تۆ ئەتوانی کە فێری ھەمان تەکنیک ببیت وەکو زۆربەیی وەرزشکارەکان کە بۆ خۆیان بەکار دەھێنن بۆ ئامادەکردنی پالەوانیەتیەک . ھەموو ھەستە پۆستیڤەکانت کۆدەکەیتەوہ کە لە رابووردو دا ھەتجیون وە لە ئێستادا بەکاریان دەھێنیت .

هفتهی 16

بە نرخێ پێکەنین . گۆی گرتن ، پێکەنین و سود لەو وەرزشەیی ناوہوہی ئەندامەکانی لەشت کە پێکەنین ئەتدات . لە دوای ئەوہدا ھەست دەکەیت کە پشووہکی خۆش و ھێزێکی نویت وەرگرتوہ .

گویت له و هه واله میژووی یه بووه که کابرایهک به پی که نین
نه خویشی یه که ی په پان ؟

ئه زانیت که ئا فره تیک به یه ک قولله وه پله ی دووه می به دهست هیئا له
پاله وان یه تی جوملاستیکدا له ئه مریکا پیش چه ند سالی له مه و بهر ؟
ئه زانیت که بی ئا گایت هه رگیز گوئی له وشه (نا و نه خیر) نه بووه ؟

ئه م بابه تانه یه که ئه م کتیبه باسی لی ده کات . به لام پیش هه موو شتی
باس له من و تو و ئه و سه رچاوه دهرونی یه گه ورانه ده کات که ئیمه هه مانه .
سه رچاوه کان زور جار شاراوه ن که ئیمه نازانین که چۆن یان بگه ینی . له گه ل
ئه وه شدا زور ته کنیکی گه شه پی کراو و تاقی کراوه هه یه که ده ستمان
بکه ویئ . ئه م شیوازانه دکتور و فه یله سوف لاش – ئیریک ئونستول کاری
له گه ل کردون له ته رخان کردنی چهنده ها سال له بواری وه رزشی دهرونی دا
له جیهاندا . هه تا ئیستا ده یان هه زار وه رزشه وان ی پیش که وتوو ئه م جو ره
پاهینانه یان په پیره و کردوه که له سوئیدا به (وه رزشی دهرونی) ناسراوه و

لهولاتی تردا به (وهرزشی ناوهوهی دهرون) ناسراوه . وهرزشی دهرونی بۆ
هموو که سیک گونجاوه وهسیستمیکه بۆ وهرزشی خۆیی که ئامانجه که ی
ئوهیه که کاری باش بکهیت و تهنروستیت باش بیّت . به یارمهتی ئه و
سهراچاوه و کاسیتانه وه که هن مرۆڤ ئه توانیّت خۆی کاربکات له گه لیاندا و
گه شه به ههست و ژیانی بکات , برپوای به هیژ بکات , توانای دیکهت دانی
بهرز بیّت و کار بۆ ئامانجه کانی ژیانی بکات , که مانا و خۆشی ژیانته
ئهداتی .
